

Be pakaitų, šilts.
Saulė teka 5:53, leidžiasi 7:58.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVII

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Rugpjūčio-August 10 d., 1970 m.

Kaina 10c

187

PROKURORAS NUŠOVĖ TRIS ŽMOGŽUDŽIUS

DAR APIE VATIKANO KOPLYČIA

Elta tebegaua Italijos spaudos iškarpas — jose plačiau ar trumpiau aprašomos š. m. liepos 7 d. iškilmės, popiežiui Pauliui VI-jam pašventinus lietuvių koplyčią Vatikane. Šalia anksčiau minėto "Roma" dienraščio, Neapolio mieste, kitas dienraštis — "Giornale di Bergamo", korespondencijoje iš Vatikano taip pat paminėjo iškilmų "šešėlį". Dienraštis pažymi, kad "dėl nesuprantamų priežasčių Vatikano įstaigos uždraudė koplyčioje atžymėti komunistų priespaudoje nukentėjusius lietuvius — kaninius". Italų laikraštis toliau nurodo, kad Vatikano laikysena lietuvių išeivių tarpe palikusi "liūdną įspūdį". Dėl to popiežius, siekdamas lietuviams "atsilyginti", pats atnašavęs mišias koplyčioje. Bergamo miesto dienraštis dar paminėjo, jog iškilmėse dalyvavo daug lietuvių, be to, ir kardinolai, jų tarpe ir ukrainietis Slipij.

Apie koplyčios pašventinimo iškilmės dar skelbė įvairūs kiti italų dienraščiai, pvz. "Liberta". Piacenza mieste, "Voce Adriatica", Anconos mieste ir kt. Romoje leidžiamas "Lo Specchio" laikraštis ilgame straipsnyje apžvelgė po iškilmų buvusį priėmimą. Čia dalyvavęs kard. A. Samore ir kiti aukšti Bažnyčios atstovai. Iš lietuvių paminėti diplomatojus šefas St. Lozoraitis, "pasituntinys patarėjas", St. Lozoraitis Jr. su broliu Kazimieru, ponis V. Lozoraitienė, Baltijos Tarybos sekretorius dr. P. Karvelis.

Laikraštis keliais atvejais paminėjo prel. V. Minevičių, kuris priėmimo metu pristatė kard. A. Samore (jis buvo šv. Sosto nunciatūros sekretorium Lietuvoje, 1932–1938 m.) ir aiškines svečiams apie Vasario 16 Gimnazijos moksleivių grupės atkurtą šokių.

Italų žurnalistas paminėjo visą eilę šokių ir atkreipė dėmesį į "Mikitos" šoki, kuriame keturi jaunuoliai, norėdami atkreipti merginų dėmesį, jos netekę. Prel. Minevičius, "Elta-Press" biuletenio redaktorius, kalbėdamas ties mikrofonu, šokių taip komentavęs "Panašiai įvyksta su kraštais, kurie pasiryžę per daug apžiūti..." (nugalėti). Tai buvusi užuomina, ir turėta galvoje Sovietų Sąjunga...

Kai kurie italų laikraščiai aprašymus iliustravo ir nuotraukomis. Pvz. Undine mieste leidžiamas "Messaggero Veneto" ir "Gazzetta del Sud", Messinijoje, idėję Associated Press nuotrauką, kurioje matyti popiežius su lietuvių jaunuoliais, įteikiantis dovanas. Apie koplyčios iškilmės dar rašė "L'Ordine" dienraštis Como mieste, "Unione Sarda", Cagliari, gi Romoje leidžiamas, anglų kalba, "The Daily American" pasitenkino 8 eilučių žinute, pažymėję, kad buvusi pašventinta lietuvių koplyčia ir kad dalyvavo apie 500 lietuvių, daugiausia atvykusių iš JAV. (E)

Vilniaus biblioteka

Vilniaus universiteto bibliotekai šiais metais, rugsėjo mėn., ruošiantis minėti 400 m. sukaktį, UNESCO, J. Tautų organizacijos, nutarimu, bibliotekos sukaktis pasiūlyta laikyti "pasaulinės reikšmės įvykiu". Apie tai paskelbusi "Tiesa" (liepos 1) pateikė bibliotekos V. Bogušio duomenis apie Vilniaus bibliotekos saugojamus lobius — dabar ji turi beveik 3 milijonus knygų tomy. Retų spaudinių skyriuje saugomas 1525 m. Vilniuje išleistas P. Skorinos "Apostolas", pirmoji lietuviška knyga — M. Mažvydo katekizmas (1547 m.), pirmosios lietuviškos gramatikos, K. Širvydo žodynas ir

IŠ VISO PASAULIO

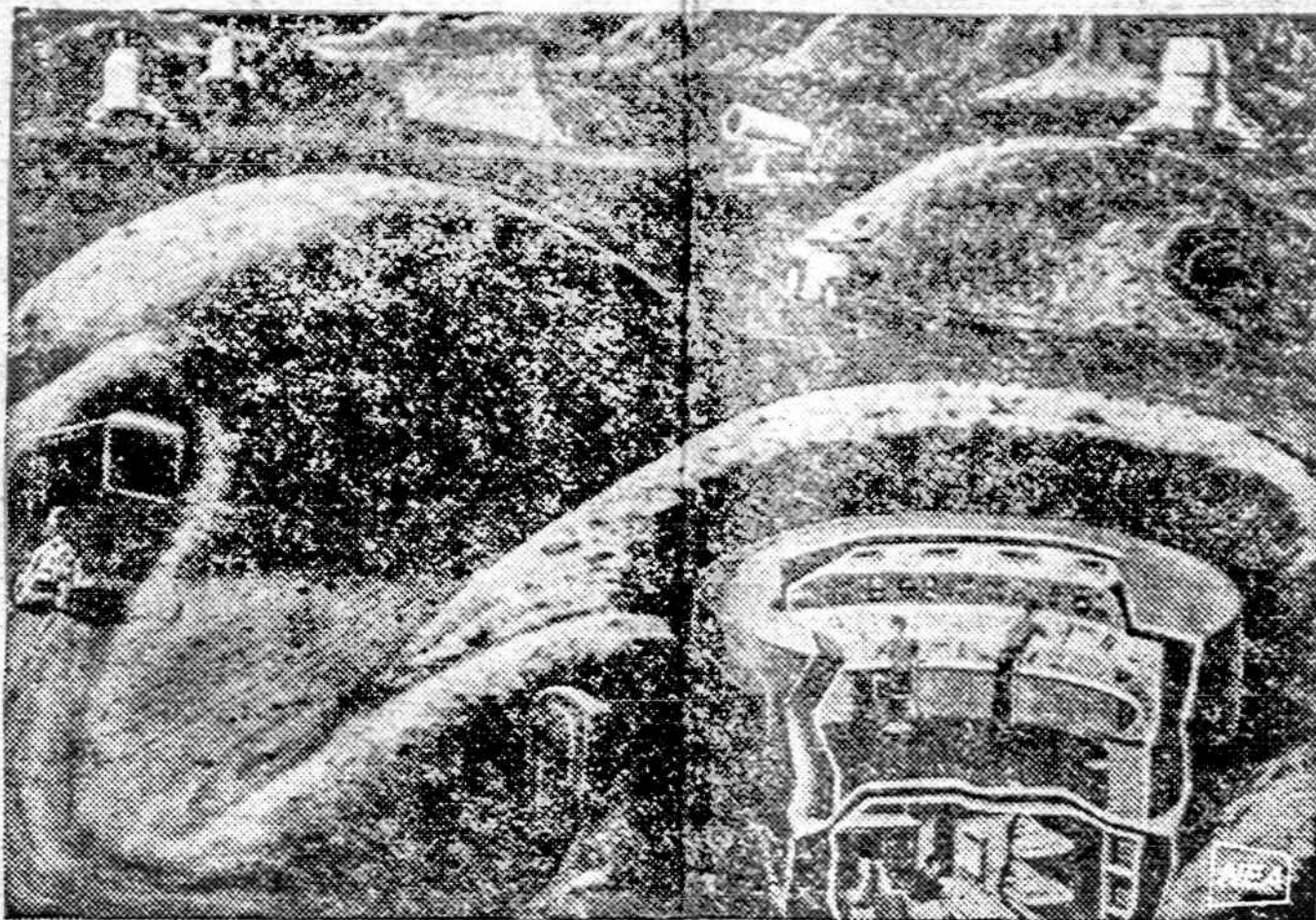
CHICAGA — Maršas prieš kriminalą juodųjų gyvenamuosius Chicagos miesto kvartaluose, turėjęs įvykti praėjusią sekmadienį, rugpjūčio 9 d. buvo pačių maršo organizatorių atšauktas. Organizacija, pasiūdusi Action for Survival, buvo tam maršui suorganizuoti visą eilę kitų negrų organizacijų, tačiau paskutinę dieną paskelbė pranešimą, esą "maršo atšaukimas šiuo metu geriau patarnaus judosios bendruomenės vienybei. Mūsų įsitikinimu visi aiškinimai klaidinami, paskalos ir gandai dėl to maršo tikslų sudarė tokia atmosfera, kurioje maršas būtų vien skaldomas įvykis".

CHICAGA — Jung. Valstybių taupymo E ir H serijų bonų pardavimas Cook apskrityje per praėjusią birželio mėnesį siekė \$15,951,971, tai yra 52, nuosmiais daugiau kaip per tą patį mėnesį 1969 metais. Visame Illinojuje per tą mėnesį parduota \$23,686,167 arba 32 nuosmiais daugiau kaip pernai.

WASHINGTON — Prezidentas Nixonas paskyrė buv. astronautą Frank Bormaną savo specialiu atstovu ieškoti būdų ir priemonių, kad būtų paleisti amerikiečiai karo belaisviai, laikomi šiaurės Vietnamo. Bormanas pasakė, kad to tikslo siekdamas jis turės sustoti Alžire, Japonijoje, Tailand, Laos, Indijoje ir kt. kraštuose, taip pat Paryžiuje, kur vyksta taikos pasitarimai.

PARYŽIUS — Naujai paskirtasis ambasadorius David K. E. Bruce atvežė į Paryžių naujus, lanksčius taikos pasiūlymus, tačiau su jais palauks, kol Hanojus iš savo pusės parodys kokią gestą į prezidento Nixono naujo asmens paskyrimą su plačiais įgaliojimais. Amerikiečiai tiki, kad Hanojus artimiausių savaitių bėgyje atsitys į Paryžių atsakingą savo delegatą.

OKUP. LIETUVOJE tėra du antikvariniai: vienas Vilniuje (J. Garelio g. 6) ir kitas Kaune, Liepos 21 d. g. 1. (E) kiti reti leidiniai. Be to, dar saugomas N. Koperniko traktatas apie dangaus kūnų judėjimą (1543 m.), prieš Amerikos atradimą išleistas K. Ptolemėjaus atlasas, pirmosios lietuvių, estų knygos, pirmasis raketinės technikos vadovėlis (K. Simonavičiaus, 1650 m.) ir kt. (E)...

Nasa technikas nupiešė ateities mėnulio laboratorijų vaizdą. Jos bus netoli inžinierių gyvenamųjų namų, kurie įreisti mėnulio paviršiuje.

URUGVAJUJE AREŠTUOJA VISUS TERORISTUS, JŲ DRAUGUS

Teroristai pagrobė du amerikiečius, paskyrė laiką jiems nužudyti

MONTEVIDEO, Urugvajus. — Prezidentas Pacheco šeštadienio vakarą tarėsi su vyriausybės atstovais, Amerikos ir Brazilijos ambasadoriais dėl teroristų pagrobto užsienio ambasadoje. Penktadienį ir šeštadienį Montevideo policijai pavyko suimti geroką būrį tupamarų grupės teroristų. Tupamaros reikalavo paleisti iš kalėjimo visus suimtus jų organizacijos narius. Turėjo būti paleisti nuteistieji, tardomieji ir laukiantieji teismo.

Prezidentas Pacheco atsisakė tai daryti. Jeigu šitokiomis priemonėmis bus paleisti vieni nusikaltėliai, tai vyriausybė teks paleisti kitus nusikaltėlius. Suimtas ir pats vyriausias tupamarų vadas, kuris turėjo įsakyti nužudyti Dan Mitronę. Mitronė turėjo nužudyti penktadienio naktį, bet neatėjo vado įsakymas. Tada amerikiečio nužudymui buvo paskirta sekmadienio 10 valanda ryto.

Jeigu bus nužudyti Amerikos ir Brazilijos atstovų tarnautojai tai bus iškeltos bylos kiekvienam tupamarų organizacijos nariui. Urugvajuje panaikinta mirties bausmė, teroristų negali bausiti mirtimi.

Be Dan Mitronės, penktadienį tupamarai įkaitu pagrobė amerikietį — žemės ūkio patale Claude L. Fly. Tupamarai laiko suimtą Brazilijos konsulą Aloysio Dias Gomide. Už įkaitų paleidimą tupamarai reikalauja paleisti 150 Urugvajaus kalėjimuose laikomų politinių kalinių.

P. Vaičiūno sukaktis

Poeto, dramaturgo Petro Vaičiūno gimimo 80-jai sukaktis okup. Lietuvoje skirti keli straipsniai. "Tiesoje" (liepos 11) apie P. Vaičiūną, mirusį Vilniuje 1959 metais, rašydama Aldona Vaitiekūnienė nurodo, kad rašytojo kūryba buvo... prieštaringa, sąlygojama "jo visuomeninių idealų, kurie tuo metu daugiau ar mažiau buvo susiję su buržuazinių sluoksnių interesais". Tačiau P. Vaičiūno prigimti traukusios demokratinės bei humanistinės idėjos, todėl aiškinama, kad išliekamiosios vertės turėję tik rašytojo kūriniai, kuriuose išryškėję mirties idealai.

Plačiau rašoma apie P. Vaičiūno dramas (iškeliamas va-

Dainų šventė Lenino garbei

Liepos 18 d. Vilniuje įvykusi dainų šventė buvo devintoji. Trys įvyko nepr. Lietuvos laikmečiu ir šešios, per 30 metų, okupacijos metais. Šiais metais įvykusioje šventėje šalia visos eilės jaunesnių dirigentų, chorams vadovavo ir pirmųjų dainų švenčių nepr. Lietuvoje dirigantai Mykolas Karka ir Konradas Kaveckas. Šventės pradžioje, Vingio parke, buvo sugroti sovietų ir okup. Lietuvos himnai — dirigavo B. Dvarionas.

Išidėmėtina, kad šventės pradžioje, į estradą įlipus Konradui Kaveckui, buvo išpildyta įžanginė kompozitoriaus R. Žigaičio kantata, J. Nekrošiaus žodžiais "Leninui, Tėvynei — širdies daina", po to Jonui Švedui vadovaujant choras dainavo "Dainą apie Lenina". Šventėje dalyvavo 39 mišrūs choral.

Po visos eilės dainų (vaikų choral, mišrūs, vyrų choral), kurių ne viena ir vėl buvo skirta partijos, santvarkos gerbinimui, šventei baigiantis, K. Kaveckas vėl užlipo į tribūną ir buvo atlikta I. Dunajevskio "Daina apie tėvynę" (rusiškai "Seroka strana maja radnaja") ir šventė baigta seniau sukurta B. Dvariono daina "Kur Nemunas teka". (E)

Ispanijos užsienio ministro Luis Lopez Bravo labai patenkintas Washingtono pasirašyta sutartimi, kuri leidžia amerikiečiams naudotis Ispanijos aviacijos ir laivyno bazėmis. Diktatorius Franco gaus įvairios karo medžiagos ir maisto už 400 milijonų dolerių.

Prezidento žmona Pat Nixon

dinamas kritizmas, atseit, neigiamųjų visuomenės reiškinų kėlimas), poeziją ir pri pažįstama, kad P. Vaičiūnas, vis dėlto, "turėjęs poveikį lietuvių dramaturgijos raidai", jis dar iliejęs skambių posmų ir lietuvių poeziją, na ir... įnehumanistinės idėjos, todėl aiškinama, kad išliekamiosios vertės turėję tik rašytojo kūriniai, kuriuose išryškėję mirties idealai.

GINKLUOTI KRIMINALISTAI NUŠOVĖ FEDERALINĮ TEISĖJĄ J. HALEY

Teismo sargai, antstoliai ir policija nespriešino nusikaltėliams

SAN RAFAEL, CAL. — Energingas, drąsus ir pasiryžęs prokuroras Gary W. Thomas nušovė tris kriminalistus, kurie rengėsi pabėgti iš San Rafael teismo salės. Keturi ginkluoti nusikaltėliai suėmė federalinį teisėją J. Haley, prokurorą Thomas ir tris prisiekusius teisėjus, kuriuos rengėsi išsivežti iš teismo salės, bet jiems nepavyko. Prokuroras Thomas sunkiai sužeistas, bet jis pajėgė padaryti pranešimą apie visą įvykių eigą.

Rodezijos vyskupai pasiduoda valdžiai

SALISBURY. — Rodezijos katalikų vyskupai pakeitė savo kietą nusistatymą ir sušvelnino savo laikyseną prieš vyriausybės žemės nuosavybės įstatymą. Anksčiau vyskupai grąsino uždaryti mokyklas, ligonines, bažnyčias, jei valdžia vers visus vykdyti tą segregacijos įstatymą.

Išstatymas yra padalinęs žemę į juodų ir baltų gyventojų sritis. Baltieji negali turėti nuosavybių juodų rajonuose ir, atvirkščiai — juodi negali turėti nuosavybių baltiesiems skirtuose rajonuose. Katalikų bažnyčia Rodezijoje kaip tik daug turi turtų juodųjų žemėse. Anksčiau buvo grąsinama valdžios neklausyti ir priešintis tam įstatymui.

Nauja politika, paskelbta knygėlėje, Rodezijos katalikams aiškina, kad bažnyčia turi pasirinkti arba kovą už principą ir rizikuoti išjungimą iš kai kurių darbo sričių arba sušvelninti savo reikalavimus ir gauti bent minimumą religinio darbo laisvės. Pasirinktas antras kelias.

Nuodingas dujas skandins Atlante

RICHMOND, KY. — Karinės policijos apsaugoje darbininkai pradėjo pakrauti pirmąsias 113 pilno ir betono dėžių nepaprastai nuodingų nervų dujų, kurias dviem traukiniais lėta vež į Atlanto pakraštį ir iš ten pakrautus laivus gabens apie 280 mylių į rytus nuo Cape Kennedy, kur nugramzdins į okeano dugną apie 16,000 pėdų gilumon. Tokių dujų yra 3,000 tonų, viso 12,500 tonų dujomis pripildytų indų.

NEW YORKAS — Jungtinių Tautų gen. sekretorius U. Thant pastebėjo, kad planas skandinti nuodingas dujas okeane yra JT rezoliucijos ir Genevos konvencijos pažeidimas. Jis reikalauja, kad tarptautinė mokslininkų komisija ištyrų, kiek yra saugus toks planas ir išstudijuotų metodus, kaip bendrai ateityje tokius ginklus sunaikinti.

Valstybės departamentas pa neigė, kad planu skandinti dujas vandenynė pažeidžia tarptautinių įstatymų provizijas, o Armija tvirtina, kad okeanų vanduo nervų dujas praskies ir padarys nekenksmingomis.

Prezidentas Nixonas nesirengia vykti į Missouri valstijoje vykstančią gubernatorių konferenciją.

Teisėją Haley pagrobimą, išvedimą iš teismo salės, nuvedimą į kiemą ir įsodinimą į specialiai paruoštą sunkvežimį matė teismo sargai, antstoliai ir policija, bet niekas nedrįso pasipriešinti keturiems ginkluotiems nusikaltėliams. Iki sekmadienio ryto teismas ir policija nežinojo, kas atsitiko. Prokuroras Thomas, atsigaavęs ligoninėje, papasakojo visą įvykių eigą.

San Rafael teismo salėje buvo pradėta nagrinėti 37 metų amžiaus negro James McLain byla už San Quentin kalėjimo sargų užpuolimą ir sužeidimą peiliu. McLain jau kelis kartus buvo baustas ir sėdėjo kalėjime. Teismui nagrinėjant aplinkybes, kuriose pačiame kalėjime buvo užplūtas kalėjimo sargas, ir posėdžio salę įėjo 17 metų negras Jonathan F. Jackson, įsakė visiems išalti vietoje, nejudėti ir pareikšti teisėjui ir bylos klausantiems prisiekusiems teisėjams, kad jis revoliucionierius ir jo turi klausyti. Tuo pačiu metu jis išsiėmė iš atsinešto maišelio tris ginklus ir išdalinio teisiamiesiems negrams.

Ginkluoti 4 negrai išskyrė teisėją, prokurorą ir tris prisiekusius teisėjus, išsivedė juos iš teismo salės, nušėdė prie elevatoriaus, nusileido žemyn, nusivedė prie teismo kieme laukusio automobilio, visus susodino į paruoštą keleivinį automobilį ir rengėsi išvažiuoti. Teismo salėje, prie elevatoriaus ir teismo rūmų apacioje buvo ginkluotų teismo tarnautojų ir šerifo policija, bet nei vienas nedrįso sustabdyti ginkluotų negrų.

Išvažiuoti besirengiančiame automobilyje pasigirdo šūvis. Negrai nušovė 65 metų amžiaus teisėją Haley. Tada prokuroras Thomas čiupo ginklą iš vairuotojo ir pradėjo šaudyti į kriminalistus. Jam pavyko tris nušauti, o ketvirtą sunkiai sužeisti. Vienas negras prokurorą sunkiai sužeidė, kulka pataikė į nugarą.

Cholera Rusijoje

MASKVA (UPI) — Rusijoje prasiveržė choleros epidemija. Pirmieji cholera susirgimai pasireiškė Astrachanės mieste, esančiame prie Volgos žiočių Kaspijos jūroje. Tūkstančiai žmonių, kurie leido atostogas toje sovietų Rivieroje, išsąstingai apleidžia miestą. Sovietų spauda išpėja gyventojus negerti nevirinto vandens ir pieno. Daržovės prieš valgant nuplauti, o duoną valgyti atkaitintą. Manoma, kad cholera parėjo iš Azijos. Paskutinė choleros epidemija buvo 1902 ir 1926 metais.

Cionai atkeliavę, sustoji apsvaigę:
Platybė vandens ir baltieji kalnai,
Pirkelės žvejų ir valtelės jų laigios —
Pasaulį tu naują staiga pažinai.
Ant kopų sustoji apsvaigę...

Dainuoja čia smėlio keliautočios bangos —
Ta muzika užburia lieka širdy...
Tu, rodos, net viską užmiršti pasirengęs:
Vien jūrą ir vėją, ir dainą girdi —
Dainuoja keliaujančios bangos.

Eug. Matuzevičius

Sesei ir broliui atostogose

j. psk. D. BYLAITIENĖ

Atėjo atostogų metas. Daugelis iš jūsų vienai — kitai savaitę atleisite miestą. Vieni pasuksite pietų kryptim, kiti — šiaurės, dalis jūsų lankysis vakaruose ar rytuose. Bus ir tokių, kurie turės patenkti į artimesnės vietovės, ar ieškoti užuovėjos savo kieme.

Dažnai tenka nugirsti, kad atostogaudamos su savo tėveliais ar giminėmis, nuobodžiaujat, nes jūsų vyresnieji mažai tekreipia dėmesio į jūsų jaunatvišką veržlumą, patys ieškodami poilsio po sunkių bei ilgų darbo dienų. Poilsio jie tikrai yra nusipelnę, todėl netikslu būtų reikalaui jų atostogų metu daugiau dėmesio jūsų norams.

Mielos sesės ir broliai, atostogų įdomumas priklauso nuo jūsų pačių. Jeigu keliausite ir lan-

kykite tolimesnes vietas, būtinai pasistenkite sužinoti tos vietos praeitį, jos žymesnius žmones, apžiūrėkite paminklus ir įdomesnius pastatus. Patarčiau nepatingėti užsukti į viešą biblioteką, kurioje tikrai rasite plačios informacijos ir jos pagalba pati vieta ir jūsų dienos taps įdomesnės. Pasiklausinėkite ar nevyksta arti koks vasaros teatro pastatymas, koncertai, parodos, archeologiniai kasinėjimai. Aplankykite vietinį muziejų, o jei būsite prie vandens — nepamirškite uosto ir laivų.

Stebėkite viską — ne tik vietas, bet ir žmones. Būtų labai gerai, jei nepatingėtumėt visad su savim nešioti užrašų knygutę ir pieštuką. Mūsų atmintis nėra tobula. Daug ir

Vėjeliai aptilus... burlaivis vos juda.
Nuotr. L. Knopfmillerio

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

- SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmoko daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdrauties nariams.
- SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybes apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.
- SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudą tikrai ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.
- SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.
- SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM. apdraudą, už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.
- SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmeniui, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentales apdraudus mokesčius \$2.00 metus.
- SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie patars apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

LJS "Juodkrantės" tunto sesės vadovės vienos iškylos metu šnekučiuojasi.
Nuotr. L. Knopfmillerio

greit įdomių dalykų pasimirsta, o vėliau dažnai gailimės, nebegalėdamos prisiminti. Nugirdę domų posakį, juoką, nuotykį, ar pamatę vertą dėmesio charakterį, užrašykite, aprašykite. Patys nustebsite, kaip labai tokie užrašai bus reikalingi laivų pasirodymams, kiek naudingos medžiagos turėsite po ranka tada, kai kiti laivų galvas, nieko mandraus nesugebėdami sugalvoti...

Būtinai pasistenkite "ištraukti" iš vyresniųjų jums negirdėtų lietuviškų dainų, pasakų, pasakėčių, posakių, padavimų. Ypač teiraukitės jūrinių motyvų, nes mums, kaip jūrų skautams, yra net pareiga visa tai surinkti. Po stovyklos turėsime įvairius pasirodymus, mūsų jūrines šventes, sueigas — reikės skautiškų programų, kurias, kaip žinote, geriau paruošiamės iš anksto apie tai pagalvoję. Todėl stebėkite ir rašykite!

Kiekvienais metais vyksta skautiškos mugės. Kiek daug laiko, bėginėjimo bei finansų sutaptytumų jūsų iniciatyvos ir mažo dėmesio dėka!

Būdami pajūry ar paežery, pasižvalgykite, kokių įdomių, kokių spalvingų akmeniukų, kriauklių, medžio išplovų (driftwood) galima prisirinkti! Iš akmenukų lipdome puodus, darome padėklėlius (visur tinka ir spalvoto stiklo gabaliukai) iš medžio išplovų gaminame lempos, pastovus rūpintojėliams, žvakides ir kt.

Miškuose nesunku rasti įdomiausių formų kelmų, šaknų šakų, skujų... Laukuose — smilgų, dygių, gėlių — viskas mums yra reikalinga, viską mes sunaudojame mugės dirbiniams! Būtų labai įdomu gauti iš ūkininkų nekultų šiaudų, iš kurių pagamintumėm lietuviškus ornamentus, kryžius ir kt. Taip pat javų varpos yra didelė puošmena ne vien mugės, bet ir suėgų stalui. Sunku išvardinti visas gamtos gėrybes, kurios mums tinka — pasidairiusios gamtoje pačios pamatysite ir rasite.

Visą per vasarą surinktą turą pristatykite į mūsų būklą — į mano rūšį, 6949 S. California. Jame nuo pat rudens pradžios vyks pasirodymai mugėi.

Chicagijoje likę sesės ir broliai taip pat nesuskaitykite. Mūsų mieste yra puikus meno institut-

tan, pav. Grand Parke jie visi nemokami, ir perskaitytumėte daug gerų knygų — jų tarpe ir lietuviškų...

Rudenį, sueigose, pasidailinsime mūsų patirtais, meno išpuošiais, todėl kiekvienas turime pasistengti negrįžti tuščiomis! Visiems linkiu geros bei kūrybingos vasaros ir smagios jūrų skautijos stovyklos! Gero vėjo!

Lietuvos laivyno istorinė baigmė

Jūr. kap. BR. KRIŠTOPAITIS

Daug buvo praėjo metų nuo Jūrinių Sąjungos dedamų pastangų sukurti nuosavą tautinį laivyną. Bet vis be pasekmių. Neturėdami jūrinių laivų, mes išsikirstėme dirbti Klaipėdos uosto valdyboje. Keliems iš mūsų pavyko išplaukti šturmanais ant Anglų-Baltijos B-vės laivų, kurie iš Baltijos uostų vežė maisto produktus į Londoną. Dar vėliau trys pateko saurmanais ant Klaipėdos vokiečių laivų: Svederskio S/S "Friesland", S/S "Gotland", ir Kausse B-vės laivų, kurie iš Baltijos uostų vežė maisto produktus į Londoną. Dar vėliau trys pateko saurmanais ant Klaipėdos vokiečių laivų: Svederskio S/S "Friesland", S/S "Gotland", ir Kausse B-vės laivų, kurie iš Baltijos uostų vežė maisto produktus į Londoną.

Netrukus buvo išnuomota du norvegų laivai — šaldytuvai: "S/S Rinfrost" ir S/S "Barfrost" abu po 500 Brt. Kas savaitę vienas iš jų, pasikroves mūsų produktais, plaukė į Hull, Angliją.

Reikalai vystosi gerai ir metų gale Hamburgere užperkamas laivas šaldytuvus "S/S Coldair" 800 Brt. Jau 1936 m. pradžioje, persikrėstijęs į "S/S Maistas", laivas po Lietuvos vėliava įplaukė į Klaipėdos uostą. Pradžioje visa mūsų laivinkystė tvarkė Akc. B-vė "Maistas", Klaipėdos skyrius. Tiesioginis viršininkas buvo pulk. V. Grudinskas. Su laiku mūsų didžiosios akcinės bendrovės — "Maistas", "Pienocentras" ir "Lietūkis", valdžiai padedant, sukūrė grynai laivinkystės reikalams akcinę bendrovę — "Lietuvos Baltijos Lloydas". Jis tad "S/S Maistas" ir nuomojamus du norvegų laivus parėmė savo žinion. Ateityje nusistatytą Lloyd laiv-

vams duoti Lietuvos miestų vardus, kad supažindintus užsieniečių su mūsų miestais. Tad 1936 m. vasarą atpirkus norvegų laivą, jį paleidžiami plaukioji po Lietuvos vėliava, kaip "S/S Utena" ir S/S "Kretinga".

1937 m. pavasarį su Lietuvos Baltijos Lloyd pirmininku inž. Reklaičiu vykstame į skandinavų kraštus pardavimo rinkose išstatyti laivus apžiūrėti. Danijoje nuperkame du laivus: "S/S Marijampolė" ir "S/S Šiauliai" po 1700 Brt. Laivą "S/S Marijampolė" perima vadovauti kap. Kristopaitis, laivą "S/S Šiauliai" perima kap. B. Monkevičius.

Netrukus Raiškio vadovaujama bendrovė "Sandėlis" perkasi du laivus: "S/S Nida" — 1,200 Brt. ir S/S Venta" 1,800 Brt. Lietuva tampa jau jūrų valstybe pilna tų žodžių prasme ir neretas reiškinys matyti savo trispalvę svetimuose uostuose bei jūroje.

Tuo tarpu vis dar jaučiama vadovaujamo personalo trūkumas, ypač mašinų skyriuje. Laidinai latviai, norvegai, estai tuos trūkumus užpildo. Bet mūsų jaunimas studijuoja įvairiuose Europos kraštuose: Latvijoje, Italijoje, Olandijoje, Belgijoje, Prancūzijoje ir kitur. Baigusieji tuojau išsijungiami į mūsų greitas, o jų vieton siunčiami kiti į užsienius. Laivų ateitis klostosi viltingai.

DIDVYRIS

- Ar girdėjote, kad Leidykla išleido naują knygą?
- Kas yra tos knygos didvyris?
- Leidėjas.

Linksmos jaunosios "Juodkrantės" tunto sesės iškyloje, atlikusios kelionę motorlaiviu.
Nuotr. L. Knopfmillerio

SPUOGAI — ACNE

Rašo Chicagos sveikatos komisinerius Dr. Brown

Acne arba spuogai apninka apie 75 nuosimčius visų paauglių, bet tai nėra jokia didelė tragedija. Spuogų priežastis yra aliejinių liaukų odoje padidėjusi veikla ryšium su prasidėjusia lytinių hormonų veikla kraujyje. Spuogai veide paprastai trunka apie 4-5 metus.

Vasaros metu, saulei veikiant, spuogai veide dažniausiai sumažėja, o rudenį atėjus vėl padidėja.

Jaunuoliai mėgsta veido spuogus spaudyti, tačiau turėtų vengti tai daryti, nes dažnai jie užsikrečia ir išvirsta votimis, kurių pėdsakai lieka veide visam amžiui.

Dr. Brown pataria bent du syk per dieną veidą mazgoti muilu ir vandeniu, vartojant hexachlorophene turintį muilą. Nusimazgojus veidą apliešti šaltu vandeniu ir apšluostyti ne trinant, o tik rankšluostų prispaudžiant.

Mergaitės turi vengti vartojamos cold cream ir kitokias pomadas, kadangi jos tik pablogina spuogus. Nevartoti jokių skiedinių be savo daktaro patarimo.

Anksčiau būvusi nuomone, kad reikia vengti cukraus, riebalų, šokolado, pasirodė nepagrįsta.

Maskalkos Vilnius moterų tarnyboje

85 Vilniaus Spalio rajono moterų tarybų aktyvistės ir iš 44 pramonės įmonių, statybos bei prekybos buvo susirinkusios į seminarą. Kad jis praeitų gerai nuotaikoje, pasistengė Spalio rajono moterų tarybos pirmininkė inžinierė konstruktorė V. Verzilova. Seminarą pradėjo partijos komiteto sekretorė J. Bagdonavičiūtė. Apie Lenino jubiliejų ir moterų tarybų uždavinius kalbėjo LKP CK skyriaus

vedėjo pavaduotoja V. Leviagina. Toliau pranešinėjo elektros suvirinimo aparatūros gamyklos moterų tarybos pirmininkė N. Višniova. Duonos kepimo susivienijimo moterų tarybos pirmininkė L. Sirusienė kalbėjo, tarp kita ko, apie dailių darbo drabužių trūkumą.

Radio matavimo prietaisų gamyklos moterų tarybos narė T. Šepečeva pasakojo apie darbininkų vaikų elgesio kontroliavimą ir jų pažangumą.

Dar apie moterų problemas kalbėjo miesto moterų tarybos pirmininkė V. Olševskaja. Gilų įspūdį seminaro dalyvėms padarė komunistinės-veteranės M. Chodosaitės (Kaunaitės) kalba.

O reportažą apie tai "Tarybinėje moteryje" parašė Vilniaus Spalio rajono moterų tarybos pirmininkės pavaduotoja L. Matulenko.

Vyrai bobėja

Lenkų laikraščiai skelbia, kad garsusis prancūzų madų "karalius" Dior naujausiai pradėjo siūti vyrams, haftuotus kaštonus, o kitas madistas Lanvins — kailių kraštais apsiūtus skybėles. Daug vyrų ateinančiam rudenį užsisakė "hobiškus" apsiaustus, kurių palos siekia kojų pėdas. Nėgana to, kai kurie vyrai pradeda užsisakyti moteriškus rankinukus!

NETIKETINA LAIMĖ

Iš Huntington, West Virginia, praneša, kad William Pittman, gyvenantis Atlanta mieste, atgavo savo prieš 5 metus pavogtą atmintinį Marshal universiteto ženklinį žiedą, kurį jis buvo palikęs savo kambaryje ant stalo ir jam nesant kambaryje per atvirą langą įskridęs melynspalnis paukštis (blu jay) pagrobė ir išsinešė.

Žiedą šiomis dienomis rado vienas Atlantos gyventojas ir atbuliųjų ir moterų tarybų uždavinius kalbėjo LKP CK skyriaus

SPECIALŲS BUSAI Į NAUJIENŲ PIKNIKĄ

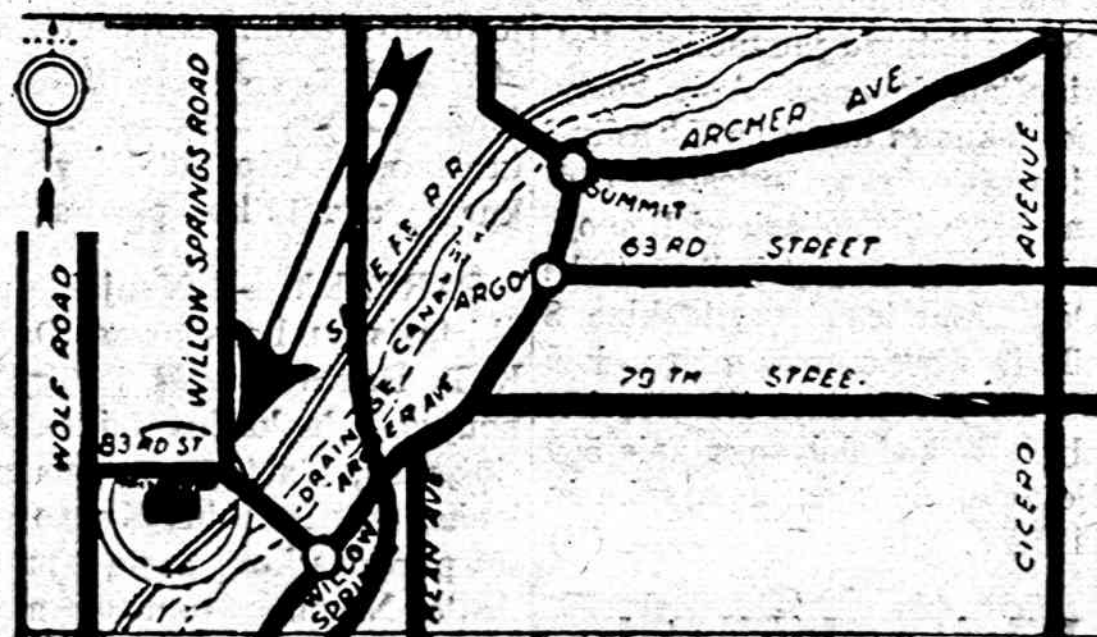
Sekmadienį, rugpjūčio 16 dieną, specialūs CTA busai veš čikagiečius į "Naujienu" Pikniką. Lygiai 12:00 val. po pietų busai paims žmones nuo "Naujienu" (18-tos ir Halsted gatvių kampas). Už kelių minučių jis sustos Bridgeport ties Lietuvių Auditorija ir paims ten piknikan norinčius nuvažiuoti. Vėliau jis važiuos Archer Avenue. Sustos ties Archer ir Western, Archer ir California. Pasuks į California Ave. Sustos ties California ir 43rd St., California ir 55 St., California ir 63rd St., California ir 71st St., o iš ten jau važiuos tiesiai į Willow Springs ir Bučo Sodą, kur bus piknikas.

Lygiai 1 val. po pietų išvažiuos antras busas. Sustos tose pačiose vietose.

Iš pikniko busai išvažiuos 6:00 valandą vakaro.

Kelionė į Pikniką ir atgal (round trip) kainuos \$2.00.

Kaip nuvažiuoti į NAUJIENŲ pikniką

Rugp. 15 d. NAUJIENŲ piknikas įvyks Bučo sode, kuris yra prie German Church Road, 83-tos gatvės taša. Bučo sodas yra tarp Willow Springs kelio ir Wolf Road.

Taigi visi keliai, kurie veda prie 83-tos ir Willow Springs Road sankryžų, veda tiesiai į NAUJIENŲ pikniką.

Iš 18-os kolonijos, Bridgeport, Brighton Parko ir kitų miestų apylinkių kolonijų geriausia yra paimti Archer Road, kuris vėliau vadinasi US 4-A ir važiuoti iki Willow Springs miestelio. Tenai reikia pasukti į dešinę, pervaziuoti du tiltus, einančius per Chicago kanalą ir Desplains River ir pasukti į kairę.

reje esantį Bučo sodą, vadinamą Willow West Picnic Grounds.

Kas važiuoja iš šiaurinės arba vakarinės Chicagos dalies, tai tiems geriausia naudotis Willow Springs arba Wolf Road. Abu šie keliai nuveda tiesiai iki German Church Road.

Iš Marquette Parko važiuojantieji gali naudoti 79-tą kelią, 87-tą kelią arba 95-tą kelią. Jie turi pasiekti Wentworth Road, pervaziuoti jau suminėtas kanalus, pasiekti German Church Road ir įvažiuoti į Bučo sodą.

Kviečiame visus čikagiečius atvykti į NAUJIENŲ rengiamą pikniką.

Komisija Piknikui Ruošti

ISPŪDŽIAI IŠ KELIONĖS PO EUROPA

(Tęsinys)

Ir taip vakaras praėjo besirūpinant geru pasirodymu šventinio iškilmės. Turint galvoje, kad pats popiežius šventins, tai mums, lietuviams, reikia savo vardą tinkamai išlaikyti.

Jau visas iki smulkmenų sutvarkyta ir einame vakarieniauti. Gerai pavalgę ir vyne liu pasigardžiavę, užsukame į viešbučio vestibulį, kuriame iškabinama ekskursijos vadovo rytojaus dienos programa. Skaitome ir netikime. Parašyta, kad koplyčios šventinimas įvyko šiandien, liepos 6 d. 17 val. Vieni aiktelėjo, kiti nusiiminė ir rankas nuleido, o treči klausia: Ko mes važiuojame? Juk ir važiuojame koplyčios šventinime dalyvauti, o pasirodo, mes visai nevadovome reikalingi. Kodėl toks staigus pakaitimas įvyko, tai sunku pasakyti. Gal laiko stoka, gal koks nenumatytas įvykis, o gal kam nepageidaujamas buvo didesnis lietuvių dalyvavimas.

Mano manymu tvarką turi būti visur ir visuomet, reikia skaitytis su žmonėmis ir jų neapvilti. Vienas humoro mėgėjas sako, kad jei jau šaukštas po pietų, tai eikime ir gerai išmiegokime. Taip ir buvo visų nuspręsta.

POPIEŽIUS LAIKO SV. MISIAS

Rytas, liepos 7 dieną. Keliamės, susitvarkome, pavalgome ir busais vykstame į numatytas pamaldas. Randame prie bazilikos daug lietuvių, keletą šimtų, kurie laukia įleidžiami į bazilikos kriptą, kur bus laikomos popiežiaus Po vilio VI šv. Mišios lietuviams.

Prisirinko pilna kriptą, kuri yra ilga, bet žema. Kai pilna žmonių, tai dėl blogas ventiliacijos, gana šiltoka. Visi laukėme su dideliu smalsumu. Netrukus lydimas didelės palynos atvyko popiežius, laimindamas susirinkusius. Kaip ir visuomet, fotografams buvo gražaus darbo, nes tokių progų mažai pasitaiko. Pirmiausia popiežius įėjo į Lietuvių Koplyčią ir palaimino Aušros Vartų paveikslą. Padėjo padovanotą žvakidę ir uždegė žvakę, kurioje atspausstas Kristaus prisikėlimo paveikslas, simbolizuojantis ir Lietuvos prisikėlimą.

Reikia manyti, kad popiežius šiuo veiksmu parodė garbę diplomatinį mostą, kaip atpildą už lietuvių nuolankią nuolaidą, atsisakant Lietuvių Kankinių Koplyčios pavadinimo. Aišku, kad geriau tai, nei galejo ir to nebūti, nes koplyčia jau įrengta ir ji su visu turto pereina Vatikano nuosavybėn.

Popiežius, palaimingas Aušros Vartų paveikslą, atėjo į čia pat esančią kriptą ir atnašavo šv. Mišias lotynų kalba. Pamaldų metu dalyviai gražiai lietuviškai giedojo. Evengeliją ir pamokslą pasakė vysk. P. Marcinus lietuviškai. Be paprastų bendrybių, apie Lietuvą ir jos vergus bei kancias jis nieko ne užsiminė. Keista, kad Vatikano aukšti dvasiškai vengia viešai Lietuvos vardą paminėti. Vadinasi, pataikauja stipriems.

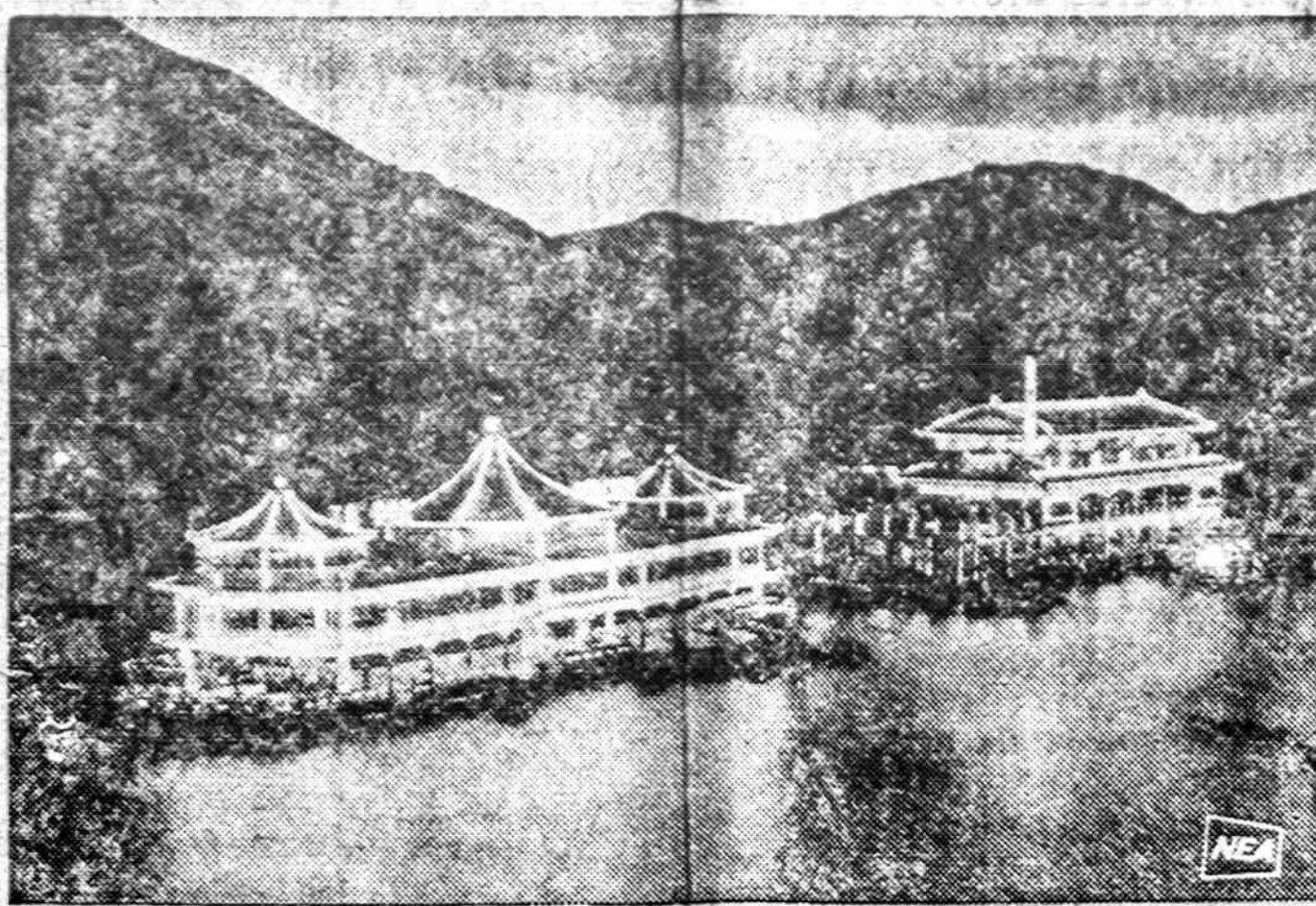
Pamaldoms pasibaigus, Popiežius trumpai pasikalbėjo su archyru esančiais ir pakalbino brolius Kozicus, 13 ir 14 metų berniukus, kuriems padovanojo raktams po retėžį, rodos, su auksiniu medaliuku. Popiežius išeidamas atsisveikino su archyru stovinčiais rankos paspaudimu, tuo parodydamas nuosirdumą ir demokratiskumą. Susirinkusieji giedojo "Marija, Marija".

Dalyvių nuotaika buvo pakili, bet visi jautė lyg ko trūksta, nepilna ir neužbaigta. Vadovai vargu tikėjosi to, kas netikėtai įvyko: maldų dalyviai partizanais būdu pradėjo giedoti Lietuvos himną, kuris po pirmų nedrąsių žodžių spontaniškai išsiveržė iš visų krūtinų ir sudrebino bazilikos požemį su ten esančiais sarkofagais. Tuo įvykiu gulintieji pilnai galėjo nustebti pirmą kartą išgirdę taip galingai ir su meile giedant jiems nesu- prantamus maldos žodžius. Dar daugiau jiems liko nesu- prantama, kodėl jų įpėdiniai nenori girdėti tokios gražios maldos ir paskubomis išėjo. Gal ir mistiško poveikio nu- siateikimas, bet dėl nepaisy-

mo tautinių jausmų išsūkio jis leistas. Koplyčia ir jos pavadinimas Užsibaigus oficialiom iškilmėn, ėjome koplyčios apžiūrėti ir susipažinti su atliktais darbais bei sukurtais puošmenomis. Šiandien lietuvių koplyčia, tarp ten esančių kitų koplyčių, yra dėmesio centras. Žmonių pilna. Yteni įeina, kiti išeina. Artinamės ir mes. Pirmiausia ieškome prie įeinamųjų durų užrašo ar ženklo kuris rodytų, kad čia lietuvių koplyčia. Nėra jokio. Pirmą kartą įėjus susidaro toks vaizdas: vidutinio didumo, šonuose po tris bareljefines skulptūras, grindys marmuro tautinio rašto inkrustacija, lubos baltos be jokių papuošimų, kairėje pusėje prie durų, sienos nišoje, pastatytas beveik normalaus didumo ir bronzos nuliets Rūpintojėlis ir koplyčios frontinėje sienoje (gale) Aušros Vartų Gailėtingumo Motinos paveikslas, kuris gražiai ir meniškai padarytas. Jame užrašas: "Sub, Tuum Praesidium Confugimus Mater Misericordiae" — Po Tavo apginimo šaukiames, Gailėtingumo Motina. To lietuviško užrašo nėra — tik lotyniškas. Jokių atskirų užrašų, kad čia yra lietuvių koplyčia, nėra. Todėl įėjus šventimautis be paaiškinimo ar smulkesnės studijos nieko nežinos.

Zuvusių už Lietuvą kankinių įrašų nėra, nors buvo skelbtą spaudoje, kad bus įrašyti ir tam tikrą sienoje įmūryti lentą. Nėra palikta (bent nesimato) net vietos tokiems įrašams daryti, nors, sako, kad esanti kažkur tai už altoriaus palikta vieta. Tačiau niekas jos neparodė.

Visoje koplyčioje galima rasti žodį "Lithuanie" tik užrašuose — paaiškinimuose, kurie įrašyti Mindaugo, Vytauto, Jogailos ir šv. Kazimiero bareljefuose, kad jie yra Lietuvos karaliai, kunigaikščiai ir panašiai. Besidomėjantiems oficialaus užrašo neužakcentavimu bei koplyčios nepavadinimu "Lithuanie" ar "Lithuanus" ir panašiai, buvo atsakyta, kad tai nėra būtina, nes esantieji bareljefuose įrašai savaime pasako, kieno ta koplyčia ir kam ji priklauso. Paklausta, o jei tie bareljefai arba vienas iš jų būtų padėti lenkų koplyčioje, tai remiantis įrašais koplyčia liktų lietuvių? Atsakymo nebuvo. Tikrumoje lankytojai bareljefo užrašai nieko nepasako, koks koplyčios vardas ir kokią tikslą ji yra įrengta bei dedikuota. Teko matyti ir stebėti tris vienuolės filipinetes vaikščiojančias po koplyčią ir atidžiai viską apžiūrinėjančias. Kiek ilgiau jos stebėjo Sibiro lietuvių maldaknygių įvairių kalbų viršelių fragmentus, kas gražiai bareljefiniai atvaizduota bendru užrašu — "Marija, gelbėk mus". Priėjęs paklausiau, ar jos suprantą bei žino, ką tas visas reiškia. Jos atsakė, kad neži-

Du garsūs Hong Kongo restoranai ypač gražiai atrodo naktį. Jie plaukioja ramioje Aberdeen jlan zole.

KOPLYČIA IR JOS PAVADINIMAS

Užsibaigus oficialiom iškilmėn, ėjome koplyčios apžiūrėti ir susipažinti su atliktais darbais bei sukurtais puošmenomis. Šiandien lietuvių koplyčia, tarp ten esančių kitų koplyčių, yra dėmesio centras. Žmonių pilna. Yteni įeina, kiti išeina. Artinamės ir mes. Pirmiausia ieškome prie įeinamųjų durų užrašo ar ženklo kuris rodytų, kad čia lietuvių koplyčia. Nėra jokio. Pirmą kartą įėjus susidaro toks vaizdas: vidutinio didumo, šonuose po tris bareljefines skulptūras, grindys marmuro tautinio rašto inkrustacija, lubos baltos be jokių papuošimų, kairėje pusėje prie durų, sienos nišoje, pastatytas beveik normalaus didumo ir bronzos nuliets Rūpintojėlis ir koplyčios frontinėje sienoje (gale) Aušros Vartų Gailėtingumo Motinos paveikslas, kuris gražiai ir meniškai padarytas. Jame užrašas: "Sub, Tuum Praesidium Confugimus Mater Misericordiae" — Po Tavo apginimo šaukiames, Gailėtingumo Motina. To lietuviško užrašo nėra — tik lotyniškas. Jokių atskirų užrašų, kad čia yra lietuvių koplyčia, nėra. Todėl įėjus šventimautis be paaiškinimo ar smulkesnės studijos nieko nežinos.

Zuvusių už Lietuvą kankinių įrašų nėra, nors buvo skelbtą spaudoje, kad bus įrašyti ir tam tikrą sienoje įmūryti lentą. Nėra palikta (bent nesimato) net vietos tokiems įrašams daryti, nors, sako, kad esanti kažkur tai už altoriaus palikta vieta. Tačiau niekas jos neparodė.

Visoje koplyčioje galima rasti žodį "Lithuanie" tik užrašuose — paaiškinimuose, kurie įrašyti Mindaugo, Vytauto, Jogailos ir šv. Kazimiero bareljefuose, kad jie yra Lietuvos karaliai, kunigaikščiai ir panašiai. Besidomėjantiems oficialaus užrašo neužakcentavimu bei koplyčios nepavadinimu "Lithuanie" ar "Lithuanus" ir panašiai, buvo atsakyta, kad tai nėra būtina, nes esantieji bareljefuose įrašai savaime pasako, kieno ta koplyčia ir kam ji priklauso. Paklausta, o jei tie bareljefai arba vienas iš jų būtų padėti lenkų koplyčioje, tai remiantis įrašais koplyčia liktų lietuvių? Atsakymo nebuvo. Tikrumoje lankytojai bareljefo užrašai nieko nepasako, koks koplyčios vardas ir kokią tikslą ji yra įrengta bei dedikuota. Teko matyti ir stebėti tris vienuolės filipinetes vaikščiojančias po koplyčią ir atidžiai viską apžiūrinėjančias. Kiek ilgiau jos stebėjo Sibiro lietuvių maldaknygių įvairių kalbų viršelių fragmentus, kas gražiai bareljefiniai atvaizduota bendru užrašu — "Marija, gelbėk mus". Priėjęs paklausiau, ar jos suprantą bei žino, ką tas visas reiškia. Jos atsakė, kad neži-

Zuvusių už Lietuvą kankinių įrašų nėra, nors buvo skelbtą spaudoje, kad bus įrašyti ir tam tikrą sienoje įmūryti lentą. Nėra palikta (bent nesimato) net vietos tokiems įrašams daryti, nors, sako, kad esanti kažkur tai už altoriaus palikta vieta. Tačiau niekas jos neparodė.

Visoje koplyčioje galima rasti žodį "Lithuanie" tik užrašuose — paaiškinimuose, kurie įrašyti Mindaugo, Vytauto, Jogailos ir šv. Kazimiero bareljefuose, kad jie yra Lietuvos karaliai, kunigaikščiai ir panašiai. Besidomėjantiems oficialaus užrašo neužakcentavimu bei koplyčios nepavadinimu "Lithuanie" ar "Lithuanus" ir panašiai, buvo atsakyta, kad tai nėra būtina, nes esantieji bareljefuose įrašai savaime pasako, kieno ta koplyčia ir kam ji priklauso. Paklausta, o jei tie bareljefai arba vienas iš jų būtų padėti lenkų koplyčioje, tai remiantis įrašais koplyčia liktų lietuvių? Atsakymo nebuvo. Tikrumoje lankytojai bareljefo užrašai nieko nepasako, koks koplyčios vardas ir kokią tikslą ji yra įrengta bei dedikuota. Teko matyti ir stebėti tris vienuolės filipinetes vaikščiojančias po koplyčią ir atidžiai viską apžiūrinėjančias. Kiek ilgiau jos stebėjo Sibiro lietuvių maldaknygių įvairių kalbų viršelių fragmentus, kas gražiai bareljefiniai atvaizduota bendru užrašu — "Marija, gelbėk mus". Priėjęs paklausiau, ar jos suprantą bei žino, ką tas visas reiškia. Jos atsakė, kad neži-

jau aiškinti, tai jos iš nustebimo ir rankas susiėmė. Sako: "Tikrai labai graži istorija ir mes iki šiol nieko nežinojome".

Tai va, su maža išimtimi, visi šventimautiniai be reikiamų užrašų su tinkamais paaiškinimais nieko nesupras ir nežino. Jos irgi skaitė prie Mindaugo ir kitur esančius mažus ir šventimautiniui nieko nepasakancius įrašus, bet joms nei į galvą neatėjo, kad ši koplyčia yra lietuvių ir, svarbiausia, kokiam tikslui įrengta. Jos maniusios, kad pamaldžių žmonių įrengta Dievo garbei ir viskas, — be kokių ten vilčių ir troškimų savo tėvynei laisvės. Visai jos ir nemaniusios, kad žmonės, neturėdami laisvos tėvynės ir būdami tremtyje, pastatytų ir įrengtų tokią kilniam tikslui tokią gražią koplyčią.

(Bus daugiau)

no, bet toje koplyčioje viskas gražiai padaryta, todėl joms ir įdomu pažūrėti. Kai pradė-

f. VLKS.

PRAEITYJE BESIDAIRANT

Verta. Verta kartais ir į netolimą mūsų praeitį dirstelti.

Ten su atsidėjimu besidairydamos, užtinki įdomiai spindančių žiburėlių, mielių širdžių tiem, kurie savo tauta sielojosi. Tie praeities žiburėliai gal buvo pamiršti, nenušviečia neuitų tamų praeityje ir nerodo platesnių kelių į ateitį.

Ana, 1900 m. buvo suruošta pasaulinė paroda Paryžiuje. Jau iš seno Paryžius buvo garsus ne vien tik savo įvairiomis madomis, bet šviesa, menu ir mokslu. Turėjo kuo toje parodoje pasirodyti ir kartu paskatinti ir kiltas šalis, kad kuo kas gali toje parodoje pasirodyti.

O Lietuva? Tada rusų carų valdoma Lietuva ne tik buvo palikta be savo spaudos, bet ir jos vardas iš geografijos, istorijos vadovėlių buvo išbrauktas, neleidžiamas suminėti. Lietuvių tauta buvo pasmerkta išnykti tarp velikorus.

Ar galėjo kas nors drįsti iš Lietuvos esančių toje parodoje bet kuria savo kūryba pasireikšti? Deja, Lietuva jau turėjo savo išsiviją, kurios žymi dalis ne gardesnio šaukšto ieškodama užsienioose atsidūrė, bet laisvės sau ir savo tautai trokšdama. Laisvės ieškodami, lietuviai likimo buvo nublokšti į ki-

tas šalis. Ir tai ne vien Europos, bet anapus Atlanto vandenyno. Vos pasklido gandas apie būsimą pasaulinę parodą Paryžiuje, štai Jungtinėse Amerikos Valstijose ir pačiame Paryžiuje gyvena Lietuvos išeiviai susitė ir kietai panūdė Paryžiaus parodoje pasireikšti. Bet kuo ir kaip?

Ir sumetė pasirodyti savo ginklu dėl laisvės! O tas ginklas buvo ir tebėra mūsų tautos spauda. Bet Lietuvoje ji buvo uždrausta. Tegu! Juo labiau reikia parodoje iškovoti vietą savai spaudai. Tegul ji byloja, kad gyvai tautai jos pačios šalyje lotynų raidėmis spauda yra panaikinta. Vakarietiška raidė Lietuvos gyventojams vartoti uždrausta. Lai žino apie tai vis pasaulis. Ir šūktelė tada į Amerikoje gyvenančius lietuvių pritarė ir paremti savo spaudos parodą Paryžiuje. Tuoju buvo sudarytas tam reikalui komitetas priešakyje su kun. Jonu Žilinsku.

Kukli, oi kukli ir iš dalies nepatraukli tada buvo lietuvių spauda. Tegu, bet ji daugiau pasakė, negu kitų, kad ir laisvų tautų spauda! Pagaliau ano meto ir Prancūzijos spauda, ją palyginus su šiandienine, nebuvau jau tokia gausi.

Tos parodos įtaisymui buvo surinkta virš dviejų tūkstančių dolerių. Parodos įrengimas buvo savanorių darbas. Tokios lėšų sumos tas darbas nebuvo reikalingas. Už atlikusius pinigų buvo sumesta jau parodai sudarytą spaudos sąrašą knygute atspausdinti.

Ir 1900 m. Plymouth, Pa., išėjo "Suskaita arba statistika visų lietuviškų knygų, nuo pradžios lietuviškos Amerikos emigracijos iki 1900 metų".

Tiesa, tai nebuvo iš tos srities pirmas spaudos leidinys. A. Jono Zanavykaičio rūpesčiu buvo atspausdinta "Suskaita lietuviškų knygų, atspausių nuo 1864—1896 metų Prūsijoje".

Šioje "suskaitoje" Amerikoje spausdintos knygos ir laikraščiai nebuvo suminėti.

Vadinasi, vienas darbas veja kita. Nors ir abudu tie darbai, šių dienų akimis žiūrint, buvo menkučiai, bet tai buvo pirmieji žingsniai kiek tik imanoma garsinti Lietuvos vardą, parodyti lietuvių tautai daromas skriaudas. Tuo pačiu kartu buvo padėti pirmi pagrindai būsimam Lietuvos biografijos mokslui.

Čia turime progos prisiminti, kad Amerikoje pirmas lietuvių laikraštis išėjo 1879 m. Tai buvo "Lietuvizka Gazieta", kuri tais metais buvo išleista rugpjūčio 16 d. Amerikos lietuvių laikraštijai toji diena minėtina. To laikraščio leidėjas ir "rėdytojas" buvo M. Tvarowskis, kuris bene buvo Lietuvoje skulptoriaus Petro Rimšos pavaizduotos lietuviškos mokyklos "daraktorius".

Gi pirmoji lietuviškoji knyga Jungtinėse Amerikos Valstijose pasirodė prieš 90 metų — Historija septiniu mokytoju iš Lankiszo ant Lietuvos kalbos per Augustyną Zeytą Zokniką pildirdbta. Ji pasirodė Chicagoje. Buvo 138 puslapių, mažo formato.

Tais pačiais metais išėjo M. Tvarausko išleista New Yorke "Pranaszysztės Michaldos". Jos buvo išleista 500 egz. Mažai ką po daugiau egzempliorių lietuviškos knygos beileidžiamą ir dabar.

Visa tai verta prisiminti ir į galvą įsidėti, kad ne šventieji lipo puodus, bet žmonės. Lietuviškai knyga čia Amerikoje kelia praskynę ne kuris išgar-

(Nukelta į 5 psl.)

Sekmadienį, rugpjūčio 16 dieną, BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

įvyks

NAUJIENU PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI. VISĄ LAIKĄ GARSUSIS G. JONIKO ORKESTRAS GROS POLKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNIŠKIAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS. RUGPJŪČIO 16 D. VISI KVIEČIAMI Į NAUJIENU PIKNIKĄ.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

6%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO SASKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
in Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year; other countries \$21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiesčiuose
metams \$20.00
pusi metų \$11.00
tris mėnesiams \$6.00
vienam mėnesiui \$2.00

Kitoje JAV vietoje:
metams \$18.00
pusi metų \$10.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Saugokime tautos atstovybę (9a)

PAŽINKIME SAVO PRIEŠĄ IR PADĖTĮ KOVOS LAUKE

P. STRAVINSKAS

(Tęsinys)

Jis irgi reikalauja Sovietų Sąjungai laisvės jos valstybės išlaikomu teatru bei propaganda barstyti savo ideologinius nuodus ir per pasaulio komunistų partijas kelti vidines revoliucijas bei krizes. Kiekvieno krašto komunistų partija yra jungtinė jėga, kuri kovoja tik dėl vieno — tai dėl pasaulinės revoliucijos. — Koezistencija duoda Sovietams teisę skersbūti demokratijai, tuo tarpu kai demokratini kraštais neturi teisės pasakyti apie Sovietų elgseną tai, ką jie nori pasakyti.

VII. — Ar pažįstame imperialistinį komunizmą? Vyresnieji, kurie esame perbininkų ir vertėjų kadras, kuris išvertė iš rusų kalbos veik visus pačioje Rusijoje išleistus Lenino raštus. Tie raštai buvo sukurti ir bibliotekas, partijos ir mokyklų knygynus. Prievara jie buvo kišami partijos nariams ir aukštesnės valstybinės vietos užimantiems pareigūnams.

Gera apmokami vertėjai ir partijos "istorikai" nuolat prie Lenino raštų vedė. Stalino laikais paruošta 52 tomų Lenino raštų laida jau nebetiko Chruščiovo laikais. Anksčiau leistus Lenino raštus reikėjo papildyti, pataisyti ir naujai išleisti. Iš bibliotekų reikėjo išimti anksčiau paruoštus leidinius ir įdėti pačius naujausius. Bet Brežnevui ir maršalams vėl pradėjus grįžti prie stalinškos Lenino "mokslo" interpretacijos, vertėjams tenka ruošti naują Lenino raštų laidą.

Kompartijos centro komiteto įpareigoti istorijos "specialistai" surinko net 699 lietuviškai išverstus ir išleistus Lenino straipsnius, brošiūras ir knygas. Pirmiausia Lietuvon pateko užsienyje versta, hektagrafuota ir 1894 metais Vilniun atvežtas Lenino rašinys "Kas yra "liaudies draugai" ir kaip jie kariauja prieš socialdemokratų?" To vertimo įtaka buvo tokia didelė, kad Vilniuje veikusieji lietuviai socialdemokratai nutarė i Minske rusų šaukiamą pirmąją Rusijos socialdemokratų konferenciją visai nevažiuoti. Lietuviai buvo įsitikinę, kad nieko iš rusų socialdemokratų jie negalės pasimokyti, o apie bet kokią iš jų paramą ir kalbos negalėjo būti. Rusams buvo reikalinga lietuvių parama, bet lietuviams jie nieko negalėjo duoti ir neturėjo ko pamokyti. Andrius Domaševičius, caro policijos jau kelis kartus suimtas ir tardytas, ir Alfonsas Moravskis nerado jokio reikalo važiuoti i Minską. Lietuviai socialdemokratai rusus labai gerai pažino jau praeito šimtmečio pabaigoje.

Rusai, mokėdami geras algas Lenino raštų vertėjams ir bibliografijai ruošėjams, dvigubai skraudžia lietuvių tautą. Lietuviai kolchozininkai turi uždirbti duoną naudingo darbo nedirbantiems žmonėms, kurie duoną primesti lietuviams visiškai svetimą Leniną. Ne Leninas lietuviams reikalingas, bet laisvė ir galimybė patiems lietuviams tvarkyti savo reikalus. Juo mažiau lietuvių apie Leniną girdėjo, tuo geriau jie gyveno. Juo greičiau jie Lenino ir jo pasekėjų atsikratys, tuo jie bus laimingesni.

tiki gerai užmaskuotai komunistų propagandai, pvz., kad ir dėl to "bendradarbiavimo", kuris, mano nuomone, yra ne kas kita, kaip chruščiovinės "koezistencijos" lietuviškoji forma. Todėl reikėtų mums savo jaunimui išaiškinti tai, ko jis dar nežino, apie imperialistinį komunizmą, kaip, pvz., šveicarų valstybinio auklėjimo draugija aiškina savo knygose ir kitais būdais.

Būtų sveikintini ir paties mūsų jaunimo (jo organizacijų) simpoziumai, kur būtų parodomas komunizmas, koks jis yra, o ypač parodomas komunistinės propagandos medas.

Man kyla mintis netgi steigti mums kokią Tėvynės pažinimo draugiją, kuri turėtų tikslą ugdyti mūsų jaunimo tautinę dvasią, valstybinę mintį, daryti šviesią jo valstybinę samonę.

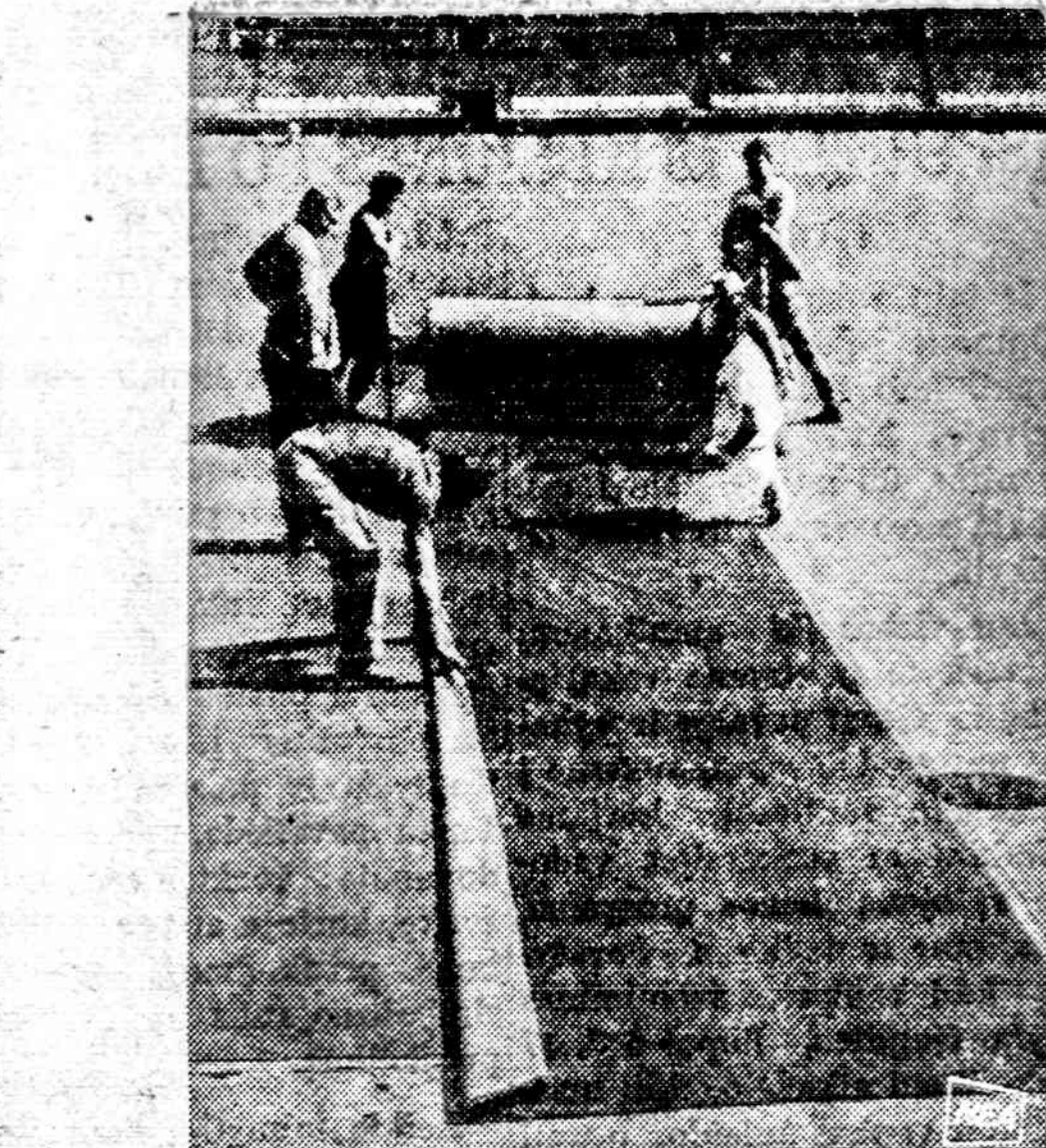
Ta draugija galėtų (šveicarų valstybinio auklėjimo draugijos pavyzdžiu) supažindinti jaunimą ir su mūsų tautos ir valstybės priešų komunizmu.

VIII. — Ar pažįstame dabartinę padėtį okup. Lietuvoje?

Ta mūsų pavergtosios tautos padėtis yra labai sunki, net šurpi, tik mes jos, deja, nepažįstame ar nenorime pažinti. Nesakau, kad jos nepažįsta visi, bet didelė dalis, iš tikrųjų, tą padėtį vaizduoja daug geresnė, negu ji iš tikrųjų yra.

Štai, koks grįžęs iš Lietuvos vizitinkininkas pasakoja mums apie gerus ar blogus Lietuvos kelius, apie miestų, miestelių ir ūkių kolchozų namus, apie žmonių drabužius, apie krautuvėse matytas prekes ir jų kainas, kartais net padarydamas išvadą, kad dabar Lietuvoj jau "pakencijamas gyvenimas"...

Kad dabar okup. Lietuvoj mūsų žmonės gyvena nelaisvėje, teroro šešėlyje, kad okupantas visais būdais ir priemonėmis tenduoja lietuvių dorinę, religinę, tautinę samonę, kad visiškai slopina valstybinę mintį, kad per jėgą žmonėms bruka savo ideologinius nuodus, kad smuko mūsų tautos morale, ardo tautoje šimtmečiais susiklojusias dorines tradicijas, kad jis mindžioja ten kone visas pagrindines žmogaus teises — teisę gyventi, teisę laisvai sau profesiją pasirinkti, teisę laisvai, nepardavus sąžinės, mokslo siekti, teisę turėti ir viešai reikšti savo idėjinis įsitikinimus, teisę dėtis i politines, kultūrines ar kitas draugijas, teisę gauti laisvai teisingas informacijas (iš užsienio ar savo krašto), teisę turėti ar leisti savo laikraščius, teisę gauti teisingą teismo sprendimą bet kurioje byloje, teisę skustis dėl visokio smurto policijos saugales ir pan., tai, va, to viso grį-

Miami, Floridos futbolo stadione, darbininkai tiesia dirbtiną žolės kilimą. Visam stadionui apdengti reikės 80 ritinių, iš viso 93,000 kvadratinį pėdų "Zolės". Jūs nereikite laisvą ir trumpinti.

žės iš Lietuvos mūsų vizitinkininkas ir nematė, nepastebėjo... Jis net nesuprato, ką reiškia jo brolio užiautos lūpos, ano baimė esama tvarka pasiskusti, savo vargu pasiguosti...

Arba vėl, sakykim, gauname iš okup. Lietuvos įvairių grožinės literatūros kūrinių, kur skaitome šlykščiausią antireliginę propagandą, niekinimus Lietuvos partizanų, tautos herojų, netgi ir viso mūsų nepriklausomybės laikotarpio. Ir knygose, parašytose buvusių gerų katalikų arba lietuvių patriotų! Ar nematome, nesuprantame, kad tos knygos parašytos okupanto smurto įtakoje. Ir ką mes darome dėl to? Vietoje protestavų dėlto, dedame knygpalaidę i savo biblioteką, sakdami: "knyba gera, tik autoriaus kiek per daug duoklės atiduota"...

Kodėl taip yra? Kad mes nepažįstame okup. Lietuvos, tos tikrai tragiskai šurpijos mūsų brolių ir senų, visos mūsų pavergtosios tautos padėties.

IX. — Atverkime plačiau akis ir širdį.

1) Būkime akylesni. Pažinkime savo priešą, ypač gi kritiškai vertinkime jo propagandą.

2) Atviromis akimis pažvelkime i šurpią realybę mūsų tėvynėje Lietuvoje ir jautresne širdimi išgyvenkime savo brolių ir sesių tragediją, mūsų pavergtosios tautos sunkią padėtį tėvynėje.

3) Supraskime užiautas mūsų tautos žmonių lūpas. Įsitinkime, pagaliau, kad tos užiautos lūpos rodo pavergtosios tautos negalėjimą laisvai reikšti savo minties, savo valios, jos negalėjimą niekam pasiskusti. Supraskime, kad ta pavergtoji tauta laisvajame pasaulyje reikalinga atstovybės, kuri teisiškai išgalvotų skustis tarptautinėms institucijoms dėl jos laisvės atėmimo ir dėl jos žmonių skriaudimo.

4) Supraskime, kad mūsų pavergtoji tauta ta jai reikalinga atstovybę užsienyje turi Vilko asmeny. Todėl ir būkime visi vieningos pažūros i Vilką, kaip tautos atstovybę. Padėkime jam, kuo kas galime. Jį visokeriopai remkime ir saugokime nuo visokių jo panaikinimo pavojų.

Saugokime savo tautos atstovybę!

(Pabaiga)

ANGLIJOS LIETUVIŲ KLUBO ATGAIRIAI ANGLIJOJE

Chicago Anglijos Lietuvių Klubo leidžiamasis biuletenis "Anglikonas" Nr. 5/17 rašo, kad pasitraukė jo steigėjas ir redaktorius L. Venckus. Redagavimą perėmė valdyba.

Iš ankstesnio numerio buvo aišku, kad tarp valdybos ir redaktoriaus prasidėjo trynimasis.

Biuletenis buvo pradėtas leisti, kai L. Venckus pirmininkavo klubui.

Be to, biuletenyje rašoma, kad klubo susirinkimas nutarė stengtis apsiungti su senuoju to paties vardo klubu ir baigti visas nesantaikas, kurios atgarsių ir mes čia esame prisiskaitę iki valios.

(Europos Lietuvis, Nr. 23)

VLADAS CIVINSKAS

BRANGIEJI AKMENYS

62.

Dabar pyropai, nežiūrint jų grožio ir legendarinės praeities, priklauso prie pigiausių pusiau brangiųjų akmenų. 19 a. viduryje, taip vadinamame Viktorijos amžiuje, pyropai ypač buvo plačiai naudojami neskoninguose keičiausiuose išritytuose papuošaluose ir tuo pačiu įgijo tokį nemalonų populiarumą, jog ir dabar neatgauna vartofojų dėmesio. Tik retu atveju dabar galima rasti pyropą tarp geresnių papuošalų, bet užtat jų gana daug papuošaluose sagėse, brošėse, žieduose. Senoju spindesiu pyropas sublizga tikrai antikinių papuošalų replikose.

Be minėtų Bohemijos ir Pietų Afrikos kraštų pyropais turtinga Meksika ir JAV. Ypač geros kokybės akmenų randama Arizonoje, N. Meksikoje ir Colorado, kurių tarpe nemaža panašių ir i rubinus, brangenybių prekyboje dažnai sutinkamas Arizono rubinų ir Colorado rubinų vardas.

Almandinai

Almandinas, dar kartais vadinamas almanditu ir kurbunkulu, vardą gavęs nuo vietovės Mažojoje Azijoje, kur jis buvo šlifuojamas ir ruošiamas papuošalams. Jis retesnis ir brangesnis už pyropus ir žinomas iš seniausių laikų. Granatų karoliai, rasti priešistorinėse ežerų gyvenvietėse Šveicarijoje, buvo iš almandinų. Romenai jį naudojo miniatiūriniams statulėms, intaglijoms ir kamėjoms. Iki šiol jis vienas labiausiai vertinamų brangiųjų akmenų Indijoje, kur papuošaluose naudojamas šalia rubinų ir deimantų.

Almandino, kaip ir pyropo, raudonumas ryškus ir gilus, tačiau su švelniu violetiniu atspalviu. Rausvai rudi ir rusvai raudoni almandinai nėra retenybė, bet jie skaitomai prastesnės rūšies. Žvakės šviesoje almandinas įgauna kiek oranžinio atspalvio ir netenka dalies savo puikumo. Įkaitintas jis keičia spalvą, bet ją atgauna atvėsęs. Geriausias savo specimenuis jis tiek priartėja spalva ir išpūdziu prie rubinų, jog atskirti be specialią techniskų priemonių sunku. Ceylone jis pats pavojingiausias rubinų ieškantiems turistams akmuo, tuo labiau, kad jis ten ir vadinamas Ceylono rubinu.

Cheminėje kompozicijoje jis yra geležies — aluminio silikatas. Lyginamasis svoris tarp 4.1 — 4.3, labai panašus sunkumui i rubiną. Kietumu Mohs skalėje tarp 7 — 7.25, už korundo akmenis žymiai minkštesnis, ir pagal kietumą jį lengviau atskirti nuo rubino. Geros kokybės almandinai turi būti visiškai skaidrūs, be mažiausių debesuotumų, o taip pat aiškios ir geros spalvos. Toki akmens šlifuojami dažniausiai briliantiškai ir tinka visiems papuošalams.

Kuo almandinas panašesnis i rubiną, tuo jis ir vertingesnis. Toki akmens gali pasiekti vidutinės kokybės safyrų kainų.

Rausvai rudi ir rausvai raudoni akmenys, o taip pat mažiau skaidrūs ar netikusių spalvų akmenys mažiau pagedaujami ir labai pigūs. Debesuoti ir visiškai neskaidrūs almandinai papuošaluose nenaudojami ir yra visiškai beverčiai.

Almandinų yra daugelyje vietų pasaulyje, bet išskyrus Ceyloną ir Indiją visur labai mažai.

Ceylone almandinų daugiausia randama garsiose brangiųjų akmenų plovyklose už keliasdešimt mylių i rytus nuo sostinės Colombo ir rytiniame salos pakraštyje. Akmens smulkūs bet geros kokybės ir geros spalvos. Akmens šlifuojami vietoje ir išvežami per Colombo.

Indijoje almandinų yra daugelyje vietų ir kai kur, pavyzdžiui, Rajputanoje ir Sarwar, jų kasimo ir rinkimo tradicijos siekia priešistorinius laikus. Patys turtingiausi almandinų laukai yra prie Godavari ir Oriso upių, kur vienu metu dirbo šimtai žmonių. Brangiųjų akmenų kokybės almandinų proporcingai čia mažėja, bet radinių daug, ir gerų akmenų ne tik pakanka vietos rinkai, bet daug eksportuojama i kitus kraštus. Pagrindiniai almandinų surinkimo ir šlifavimo punktai Indijoje yra Delhi ir Jaipur.

Europoje almandinų randama tikrai Tyrolyje prie Zillertal, Mittenwald netoli Garmisch Partenkirchen, Alicante Ispanijoje ir dar vienoje kitoje vietoje. Nei viena šių vietų komercinės reikšmės neturi. Taip pat nedaug jų yra ir Afrikoje. Vieninteliai reikšmingesni almandinų laukai yra prie Rowuma ir Namaputa upių santakos pietryčių Afrikoje, buvusioje vokiečių kolonijoje. Australijoje didesni telkiniai yra šiaurinėje S. A. provincijos dalyje. Akmenų kokybė labai gera, spalva — šviesiai vyšninė su kiek gelsvumo atspalvyje. Vienu metu jie čia palaikyti rubinais, ir apie 20 kompanijų metėsi i jų supirkimo ir eksporto biznį, bet dabar jiems čia dėmesio nedaug. Šių vietų almandinai plačiai žinomi Adelaidės rubinų vardu.

Amerikos kontinente almandinų, kaip ir kitų brangiųjų akmenų produkcijoje vyrauja Brazilija. Daugiau jų randama Minas Novas kasyklų distrikte šiaurės rytinėje Minas Gerais provincijos dalyje. JAV almandinai turtingiausios Washington ir Oregon valstijos, kur jų yra bent keliosose Columbia upės pakraščiuose. Dauguma čia randamų akmenų yra pilno skaidrumo, gerų spalvų, nuo 0.5 iki 70 karatų dydžio akmenimis. Gerų almandinų aptikta ir Grenlandijoje, bet jų išteklių nėra žinomi.

Grosularas

Po pyropo ir almandino sekantis populiariau granatų šeimoje yra grosularas, mineralogijoje dar žinomas hesonitu ir esonito vardais. Tai daugiaspalvis akmuo, sutinkamas agrastiniui žalioje, gelsvai raudonoje, rausvai rudoje spalvose ir daugelyje jų atspalvių, bet tik gelsvai raudonos, taip vadinamos cinamono spalvos ir švel-

niai geltonieji grosularai vertinami kaip brangieji akmenys. Visi kiti, iškantant i agrastinius, nuo kurių grosularas gavęs savo vardą, arba nepakankamo skaidrumo, arba neįdomus spalvomis ir toliau menkaverčių papuošalų neneina.

Grosularo vardas yra kilęs iš lotynų kalbos ir reiškia — agrasto uoga, kuo nusakoma viena daugiausia sutinkama šio akmens spalva. Hesonitas ir esonitas iš esmės yra tas pats vardas, išsiskiriantis tik rašyba, kilęs iš senosios graikų kalbos, kurioje reikštų — mažiau. Nuo seniausių laikų geltonieji ir gelsvai raudonieji grosularai maišomi su tokių pat spalvų jaciniais ir hiacintais, už grosularus žymiai kietesniais, ir šis mažiau reiškia — mažesnio kietumo.

(Bus daugiau)

BRANGENYBIŲ PREKYBA

TERRA

Savininkai V. ir U. CIVINSKAI

Brangieji akmenys — Aukso ir kt. papuošalai — Šveicarų laikrodžiai. Taip pat — kristalas, sidabras, porcelianas ir visos kitos dovaninės prekės.

TERRA, 3237 W. 63rd St., Chicago, Ill.
Telef. 434-4660

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį "Naujienas"

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEZIS

Telef.: PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tik atnaujinimais ir penktadieniais.
Trečadienį ir sekmadienį ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HElock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 1-4 ir 7-9,
antradienį, penktadienį, nuo 1-5, treč.
ir šeštadienį, tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinete perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA

2107 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9; antradienį, penktadienį, 10-4,
ir šeštadienį, 10-2 val.

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadienį uždaryta
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278
Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
Priima tik susitarus.
Valandos: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8,
antradienį, 2-4.
Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801.

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, penktadienį, nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradienį, ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštadienį,
nuo 9 iki 12 val.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina, akių, pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PCSELIS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val. antradienį, nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
nėra 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HElock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatsiliepia, tel. GI 8-6195

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ZINIAS

LIETUVOS PRIEAUGLIS IR SIBIRIOKAI

Nebeužtvenksi upės bėgimo,
Nors jis tekėtų pamažu,
Nesustabdysi naujo kilimo...

Vilniuje netoliese aukšto TV
siunčiamojų bokšto stypso trys
kiti bokštai — tai Amerikos Bal-
sui trukdyti, kad Lietuvos žmo-
nės negirdėtų Laisvės Varpo ša-
lies balso; tai specialiai pastaty-
tus trukdymų stoties stulpai!

Teko pasiklausti ir galima pa-
sakyti, kad tarp 6 ir 8 val. va-
karo Lietuvos laiku Amerikos
Balso pranešimai gana gerai
girdimi. Gal patys trukdytojai
įsitikino savo pastangų bepras-

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kolumos
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-11.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

MOVING

Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

GRADINSKAS

ORO VESINTUVA
SIANDIE
PIRKSI, GAUSI IR VESINSIES
TAD, NIEKO NEBELAUK
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 10-11
val. ryto. Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HElock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

DAR VIENA

EKSKURSIJA
I LIETUVĄ

Šių metų rugpjūčio 31 d.

Kelionė tęsis 21 dieną. Vie-
tiškai skaičius ribotas. Registravimui
tuojau. Išsipažinti, leidimą ilgesni
laiką pabūti Lietuvoje. Paruošiamie
dokumentus atsiųskite gimines
Amerika.

Kreipkitės į

WALTER RASK - RASČIAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

Always hold
matches till
cold.

miškumui, ar kuri kita priežas-
tis, bet, kaip vietiniai pasakoja,
jau koks pusmetis, kaip trukdy-
mai esą pastebimai sumažėję.

Teko vakare būti Gintaro sve-
tainėje, kur gurgkšnoj, užkan-
džiavo, dainavo ir šoko vietiniai
— daugumoje lietuviškas jau-
nimas, ir buvo programa, iš ku-
pletų anekdotų ir rimtų dainų
net partizaninio turinio. Teko
nugirsti posmą "Vertėm valdžią
vieną, versim valdžią kitą..."
Svetainėje svečių didžioji dau-
guma lietuviškai kalbėjo. Jau-
nimas — atrodo solidžiai, sveiki,
linksmi, durtinukai" ir jautėsi
"kaip namie". Į jų širdis ir sie-
las neįlysi, bet ir be to buvo ga-
lima pastebėti, kad jaunimas
jauciasi užaugęs savoje žemėje,
kuria tikrai myli. Sakė, kad lie-
tuvišką savijautą, kurią tektų
vadinti atkakliu patriotizmu,
ypač kelia tas faktas, kad atėjū-
nai mąškoliai visais požūriais
yra žemės kultūros. Pana-
ši atmosfera teko pastebėti Dai-
navoje, Kaune, kur programa
buvo atliekama dviem trečdaliais
iš lietuviškų dainų, vieno treč-
dalis rusiškų ir priedams vienos
kitos dainos ispanų kalba.

Skirtingai laikosi ten vadina-
mieji "Sibiriokai", tai yra tie
senosios kartos žmonės, kurie
yra praėję trėmimų kančias ir
grįžę nelaisvą Lietuvai invali-
dais amželio baigti. Kaip jau-
nimas yra demonstratyviškai ne-
atsargus taip senimas yra per-
dėtai atsargus, taigi plyšys tarp
gentkarčių — generation gap —
ir ten ryškėja... Yra viltis, kad
ir samoningą ir ryžtingą lietu-
vių atsparumą sudūs sovietų ru-
sifikacijos lavina.

Nemandagumas —
maskolių atneštinys

Besisvečiuojant Vilniuje, Ka-
ne, ir Trakuose teko valgyti ko
ne visus lietuviškus, ir net to-
toriškus, valgius ir išragauti jų
gerimus, ir visokio patarnavimo
bei apsidėjimo patirti. Bendras
įspūdis toks, kad sovietų oku-
pacija stengiasi kur tik įmany-
dama kelti rusiškumą, kaip an-
tai net gerųjų ir konservų eti-
ketės spausdinant tik rusiškai.
Pav. lietuviškoji degtinė pava-
dinta "litovskaja stoličnaja", jau
nebekalbant apie paštą, kuri oku-
pantai jau spėjo ko ne visiškai
surusinti. Su rusiškumu plinta
ir rusiška "kultūra", žinoma,
pirmiausiai viešojo patarnavimo
įstaigose.

Pavyzdžiui, du newyorkiečiai
turistai, nepriklausę ekskursijos
grupei, turėjo kai kurių sunku-
mų su mityba. Jausdamiesi lais-
vi ir turį iš ko apsimokėti, jie
užėjo į savo viešbučio (resto-
raną) papietauti atskirai, bet
patarnautoja kietai atsakė: "Mes
jums negalime duoti valgyti,
nes jūs nepriklausote bendrai
grupei!" Kai Inturisto tarnau-
tojai išsiterpus jiems tačiau pie-
tūs buvo duoti, jiems pradėjus
valgyti į restoraną atvedė ka-
nadiečių ekskursantus. Ar tai
reikšia, kad newyorkiečiams bu-
vo atiduoti kanadiečiams skir-
ti pietūs, gana to kad padavė
ir newyorkiečius rodydama gar-
siai pasakė kanadiečiams: "Va,
žiūrėkite, tie du jus apėdė!" Kai
baigė pietus turistai norėjo iš-

PRAEITYJE BESIDAIRANT

(Atkelta iš 3-čio psl.)

sintas išminčius, bet M. Tva-
rauskas su Zeytz ir kitais jau
mūsų pamirštais asmenimis.
O verta juos prisiminti ir
verta tos pirmosios lietuviškos
knygos prieš 90 m. pasirodymą
prisiminti ir pagalvoti ar mūsų
knyga savo egzempliorių skai-
čiumi žengia pirmyn, ar jau ji
pasukusi į kapus? Tegu bus ne-
pagrįstos abejonės. Ramiau!
O taip pat į galvą įsidėtina ir
minėtina buvusi pasaulinėje Pa-
ryžiaus parodoje mūsų spauda.
O tai buvo vos prieš 70 metų! Ar
toli per tuos metus esame nu-
bėgę ir ar jau nepalstame ir
pasidairome, kur amžinam po-
lsiuvi vietą susirasti?

gerti giros, bet neturėjo kuo
atidaryti bonkos, kartą ir kitą
paprastę padavėjos bonką atida-
ryti, ši nekantriai ranka moste-
rėjusi atsakė: "Et, palaukite!
Nėra ko čia..."

Kiti sykį užėjo į Vilniaus ge-
ležinkelio stoties bufetą pamatė
valgių sąrašą parašytą, kad
"Siandien lietuviški barščiai",
įsigeidė paragauti ir mandagiai
paprastę padavėjo, kurs neman-
dagiai atsakė: "Negalima!" Ko-
dėl negalima? "Todėl, kad ne-
galima!" "O kada bus galima?"
"Po antros valandos!" gavo striu-
ką atsakymą, nors valgių sąra-
še laikas nebuvo apribotas.

Prieš Lietuvos žmones
mes esame atbukę

Bendrai tačiau Lietuvos žmo-
nės pasirodė nepaprastai nuosir-
dūs, vaišingi ir giminingi. Sve-
čių, juo labiau giminų iš "Ana-
pus" sutikti jie ryžtasi važiuo-
ti šimtus kilometrų, su gražiaus-
siais savo krašto išdirbiniais —
gintaru, audiniais, mežginiais ir
pan. dovanomis. Tatoi teko per-
gyventi su savo artimaisiais ir
stebėti kitų turistų artimuosius
Vilniuje, Trakuose ir Kaune, kur
šių išpūdių pasakotojas nuva-
žiavęs rado savo gimtajame na-
me gyvenančių rusų šeimą ir su-
prato, dėlko Kaunas staiga iš-
augo į 300,000 gyventojų mies-
tą, kuomet gyventojų Lietuvoje
šiandien tebėra mažiau negu bu-
vo prieš sovietų invaziją ir ge-
nociidą.

Pasakotojas, kurs pats yra
jaunas profesionalas, pasakojimą
baigė pakeltu ūpu ir tonu
pareikšdamas:

"Visiems, ypač jaunuomenei
būtinai patariu apsilankyti Lie-
tuvoje. Aš pats grįžau dusyk
didesnis lietuvis negu buvau į
Lietuvą skrisdamas!"

Jį ypač sujaudinęs artimųjų
papasakojimas apie vieną pra-
džios mokyklą, kur okupantų po-
licija kiek ir tardė, bet nieko ne-
patyrė kas mokyklos lentoje iš-
dazė Lietuvos Trispalvę — rau-
doną-žalią-geltoną vėliavą, ir
apačioj išrašė Lietuva brangi
mūsų tėvynė! Ši Maironio dai-
na Lietuvoje yra tapusi Tautos
Giesme. J. Pr.
(Pabaiga)

Chicago's miesta pradėjo
kovą prieš triukšmadarius

Triukšmadariai paprastai va-
diname kai kuriuos žmones, bet
tokiais jau pradėdami vadinti
lektuvai, O'Hare ir Midway ae-
rodromai, CTA autobusai ir po-
žeminiai bei viršmiestiniai trau-
kiniai, sunkvežimiai, tempera-
tūros regulatoriai, kai kurios
pramonės įmonės, motociklai ir
pagaliau automobilių sirenos,
stabdžiai ir "muflieriai". Triukš-
mams studijuoti miestas pasky-
rė \$57,400 ir tas darbas paves-
tas trims akustikos patarėjams
Bolt, Beranek ir Newman.

ISEITIS

— Misteri šerife, šis valka-
ta Broadway gatvėje elgetavo.
— Skirti jam 15 dolerių pa-
baudos!
— Bet kad jis teturi penkis
dolerius.
— Paleisti, kad suelgetautų
triukštamą baudos dalį!

A. + A.

STANISLAVA ZULLY - ŽILEVIČIUS

Miceikaitė

Gyv. 3239 So. Emerald Ave.

Mirė 1970 m. rugpjūčio 7 dieną 1:00 val. popiet, sulaukusi 73 me-
tų amžiaus Gimus Lietuvoje, Telsių apskr., Viševnų parapijoje, Sa-
kalų kaime.
Amerikoje išgyveno 34 metus.
Paliko nuliūdę: dvi dukters — Bronė Heery, žentas Kazimieras
ir Charlotte Ragas - Ragauskas, žentas Pranas, 3 anūkai, marti Bronė
Zully, dvi svogerkes — Eugenija Markan, jos vyras Vladas ir Valerija
Janush, jos vyras Stanislovas ir jų šeimos bei kitų giminių, draugai ir
pažįstami.
Kūnas pašarvotas J. F. Rudmino koplyčioje, 3319 So. Lituania
Avenue.
Antradienį, rugpjūčio 11 dieną 8:30 val. ryto bus lydimas iš koply-
čios į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus lai-
dojama Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Stanislavos Zully giminės, draugai ir pažįstami nuosir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį patar-
navimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Dukterys, žentai ir kiti giminės.
Laidotuvių Direktorius Jurgis F. Rudminas. Tel. YA 7-1138

Pirmas Amerikos šventasis

AP praneša, kad praeitą ket-
virtadienio vakarą, t. y. rugpjū-
čio 6 d. Eglių saloje (Spruce
Island), netoli Kodiak, Aliasko-
je, iškilmingomis ceremonijomis
kanonizuotas rusas ortodoksas
(stačiatikis) vienuolis tėvas
Hermanas, miręs 1837 m. gruod-
žio 18 d. anuomet dar vadintoje
Rusijos Amerikoje, šiandieni-
nėje Aliaskoje.

Hermanas nuo šiol skaitysis
Amerikos ortodoksų bažnyčios
šventuoju. Tatoi buvusi pirmo-
ji kanonizacija visame Vakarų
pusrutylyje.

PALANGOS "KLUMPĖ"

Gražiame Palangos kampely-
je pastatyta 120 vietų kavinė
"Klumpė". Tai yra didelis me-
dinės klumpės pavidalo pastatas.

Karvės neįsisavina leninizmo

Žemės ūkio ministerija pra-
nešė, kad per gegužės mėn. 17
dienų Lietuvoje karvės davė po
200 gramų mažiau pieno negu
pernai. Patikrinimai parodė,
kad eilė ūkių išleidžia karves į
ganyklas nepašertas-alkanas, ir
jos negalincios greit įsisavinti
jaunos ganyklų žolės.

KAZIMIERA PAKALNIŠKIS

Giumsi Masaitė
Gyv. 6110 So. California Ave.
Chicago, Ill.

Mirė 1970 m. rugpjūčio 8 die-
nį 7:15 val. vakaro, sulaukusi
senatvės. Gimus Lietuvoje,
Vilkių vls., Gaigalų kaime.
Amerikoje išgyveno 56 metus.
Paliko nuliūdę: vyras Domi-
ninkas, sūnus Kazimieras, marti
Florence; dukte Stella Mastny,
žentas James ir anūkas James;
pusbrolis Ignas Vidikas, brolio
Vincento vaikai su šeimomis.
Lietuvoje liko sesuo Michalina
Štikienė su šeimais; sesuo Anta-
nina Kučinskienė su šeimais ir
kiti giminės, draugai bei pa-
žįstami.
Kūnas pašarvotas Petkaus
Marquette koplyčioje, 2533 W.
71st Street.
Antradienį, rugpjūčio 11 d.
1:00 val. po pietų bus lydimas iš
koplyčios į Lietuvių Tautines
kapines.

Visi a. a. Kazimieros Pakalniš-
kienės giminės, draugai ir pa-
žįstami nuosiridžiai kviečiami
dalyvauti laidojime ir suteikti
jai paskutinį patarnavimą ir at-
sisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Vyras, sūnus, dukte ir
giminės.
Laidotuvių Direktorius Petkus
ir Sūnus. Tel. 476-2345.

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai, anks-
tų papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINČIA
GELĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GROovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai

MAŽEIK & EVANS
6006 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAJESMAN VIENTA

REpublic 7-5600

REpublic 7-5601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Laidotuvių direktoriai:

DOVYDAS P. GAIDAS

GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAfayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTŲ
DALYSE

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1007

STEP. C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

P. J. RIDIKAS

Užtikabos stovintis berniukas atrodė turintis nepaprastai ilgą ranką ir kojas, tačiau fotografas žino, kad reikėjo net keturių berniukų šiam vaizdui sukurti. Laredo, Texas, berniukų klubo kasdien duodami priešpiečiai 1,500 vaikų. Maistą parūpina žemės ūkio departamentas.

IS VIENU ATOSTOGU I KITAS

J. Breivė, praleidęs atostogas Europoje, sūnaus patartas, išvyko poilsui į kitas atostogas. Išvažiavo į Gintarą, pas P. A. Karaitį, Union Pier, Mich. Praeitą sekmadienį ir man teko visą dieną ten praleisti, saulės spinduliuose pasišildyti. Nustebino 3 val. suskambėję garsai, visus kvietė pamaldoms. Kun. Gureckas ten atnašavo mišias ir giedojo šventas giesmes. Aidas taip gražiai skambėjo, kad ežero pakranteje mažai kas teliko. Anksčiau taip nebuvo. Visi giedojo, bet moteriški balsai nustelbė vyriškuosius.

Nežinau, kaip ta parapija vadinasi ir nežinau, koks yra parapijonų skaičius. Gal ji tiksliai sezoninė. Kun. Gureckas prašė aukų nesigailėti, nes išlaidų susidaro. Kašėlė čio iš rankų ir rankas ir krito žališkai. Sauso niekas neklausio. Sukinėjosi ten ir biznierių Janušaitis. Patarė gerus darbus dirbti ir Dievui padėti. Apie Union Pier mažai teži-

nau, nes tik porą kartų ten buvau, bet apie tą vietovę labai daug skaičiau Naujienose. Dabar daugelis lietuvių savaitgalius ten praleidžia.

Breivės visur buvo, bet tvirtina, kad Union Pier yra pati geriausia vasarvietė. Ne užmirškite, kad Breivės yra SLA 301 kuopos nariai, lanko SLA susirinkimus ir prisideda prie visuomeninės veiklos.

Cicero Liberty namas jau paruoštas įvairiems parengimams. Vyrai ir moterys turi ten užmirti ir parengimus šiame name ruošti. Prisiminimai senus laikus, atsinaujinimai, grįžimai prie jaunų dienų ir dar pasidžiaukime. Gaila, kad tie metai taip greitai iškeliavo, bet tikrai geruose susirinkimuose galime juos atgaivinti.

Naujienu piknikas bus Bučo sodyboje, rugp. 16 d. Vietiškai patogi, daug vietos mašinoms. Visi, seni ir jauni, susitikime Naujienu piknike. Ne užmirškime, kad vienybėje galybė. Kur du stas, visados laimės.

Jeigu paštas kurią dieną Naujienas suvėluoja, tai Cicero mieste dienraštį galima nusipirkti 1315 S. 49th Ave., 1602 S. 50th Ave., ir 1445 S. 50th Ave. K. P. Deveikis

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Oro ir vandens parodos

Ateinančių savaitgalį Chicago Parkų Distrikto ruošia dvi oro ir vandens "šventes" su lėktuvų ir laivų akrobatikos numeriais ir kitokiais reginiais. Seštadienį rugpjūčio 15 d. tokia šventė įvyks prie Rainbow Beach, 76 street paplūdimyje, o sekmadienį, rugp. 16 d. Lake Shore parke, Chicago Avenue paplūdimyje. Pradžioje abiejose vietose nuo 2 val. popiet, programos truks po 3 valandas ir nieko nekaštuos.

Grant Parko koncertų paskutinė savaitė

Paskutinę savaitę Grant Parko simfoniniai koncertai seštadienį ir sekmadienį, rugpjūčio 22 ir 23 d. bus sudaryti grynai iš Čaikovskio kūrinų. Valsas iš Eugenijaus Onieginio, Piano koncertas Nr. 1 ir Simfonija Nr. 5.

Trečiadienį ir penktadienį, rugpjūčio 19 ir 21 d. Irvin Hoffman diriguos visą Beethoven programą, sudarytą iš Egmont to overfuros, Smuiko koncerto ir Simfonijos Nr. 7. Koncertų pradžia savaitės dienomis nuo 8 val., sekmadienį nuo 7 val. vakaro.

Apartmentų sodybos — žmogūdzijų peryklos

Praeitą penktadienio rytą rastas šeštame aukšte Horner Homes apartamentinio dangoraižio elevatoriujė nušautas Seymour Rosen, 45, kuris kaip United Insurance kompanijos kolektorius buvo atvykęs iš tu namų gyventojų apdraudus mokesčių rinkti. Keli vaikėzai dar laukė perspėję Roseną, kad neitų vidun, nes ten jo laukia užpuolikai, bet Rosen nekrepes dėmesio. Žudikai jį persovė penkis kartus. Policija piktadarių tebeieško.

Neseniai tu pačių namų elevatoriujė policininkams besikeliant kažkokio patikrinimo daryti, to namo gyventojai elevatoriuję sustabdė tarpiniyje ir įmetė "molotovo kokteilį", tai yra benzino pripildytą bonką su padegtu knatu. Laimė bonka neužsidegė.

Suimtas 16-metis vaikėzas Cleveland Peterson, kuris prieš keletą dienų iš pasalų nušovė mergaitę Vandą Hudson, 15,ėjusią per tu pačių Horner namų žaidimų aikštę.

Padegė policijos automobilį

Du Monroe nuovados policininkai, penktadienio naktį gavę pašaukimą, atskubėjo į nurodytą vietą ir pasistatė automobilį prie 1532 W. Cullerton Avenue, bet nespėjo nueiti į nurodytą vietą kaip kažkas pašaukė, kad jų automobilis dega.

Tikrai automobilis jau buvo liepsnų apimtas. Piktadarijai pro išmūstą langą į automobilį įmetė "molotovo kokteilį".

Nušovė gerą žmogų

Viena klaidžiausių Chicago lušnyų vietų yra South Lawn dale, kur ne tik naktį, bet ir dieną žmogus nėra saugus nuo paaučių gaudy ir plėšikų. Praeitą penktadienio vakarą keturi paaugliai patikė užgatvyje, šviu į galvą vietoje nušovė prie pat jo gyvenamų namų 1820 S. Trumbull Ave. visoje toje apylinkėje visiems žinomą ir visų vadinamą "gerą žmogų", karo veteraną Jim-

PETRAS SIMONELIS

tvarkys ir prižiūrės Rudeninio Naujienu pikniko automobilių trafiką. Kartu su juo dirbs šie Amerikos Legiono nariai:

George Jonikas.
Adam Anderson
Tony Yuknis
Joe Malina ir
Al Kilkus

Automobilistai galės lengvai ir saugiai įvažiuoti ir išvažiuoti iš rugsėjo 21 d. pikniko, jei klausys trafiko tvarkytojų nurodymų.

GAUSIM SKANAUS LIETUVISKO MAISTO

Sekmadienį, rugpjūčio 16 d., Bučo Sode ruošiamame Naujienu piknike bus skanaus lietuviško maisto, kurį paruos ir patiekės šios šeimininkės:

1. Sofija Adomaitienė
2. Rožė Didžgalvienė
3. Monika Cicėnienė
4. Della Čiuprinskienė
5. Kazimiera Stukienė
6. Jokūbas Baltys ir kiti.

Jos pakeps skanaus kugelio išvirs lietuviškų dešrų, kopūstų ir paruos įvairių sandvičių. Bus šviežių ponėkų, saldaus pieno ir aromatiškos kavos.

Kviečiame atvažiuoti pietauti į pikniką. Komisija

NAUJIENU PIKNIKO BENDRADARbiai

Bučo sode vykstančiame NAUJIENU piknike dirbs:

- Sekmadienį, rugpjūčio 16 d.,
1. Juozas Skeivys
 2. Emma Petraitienė
 3. Vincas Mankas
 4. Ksaveras Kaunas
 5. Ursulė Dambrauskienė
 6. K. Rožanskas
 7. J. Stulgienė
 8. Al Dargužis
 9. Julius Klimas
 10. Eleonora Lukienė
 11. V. Brazas
 12. K. Brazienė
 13. Stasys Patlaba.

Komisija Piknikui Ruošti

mie Forrest, 53. Banditai jį užklupo grįžtanti iš krautuvės su maisto produktais, bet pastebėję einantį kitą žmogų pabėgo nespėję nė jo \$100 pinigų pasigrobti. Forrest mirė vos nugabentas į ligoninę.

TRUMPAI

— Aleksas Ambroze, lietuviškos spaudos ir kultūros darbuotojas vadovaus lietuviškų knygų ir raštų paltinimui Naujienu piknike, kuris įvyks sekmadienį, rugpjūčio 16 d. Bučo sodyboje, Willow Springs, Ill. Jis yra parašęs didžiulę 664 psl. knygą "Chicago Lietuvių Istorija".

— Algirdas Pužanskas su ponia išvyko atostogų į Wisconsin valstiją. Jie pasirinks vasarvietes, kurių aplinkos ežeruose yra daug žuvų, o miškuose grybų. A. Pužanskas yra Naujienu redakcijos štabo narys.

— Dr. Ričardas Gelažaitis atostogas praleis kelionėje aplink pasaulį. Pabuvęs kelias dienas Havajų salose, jis skris į Australiją, o vėliau patrauks į pietų Aziją, Artimuosius Ry-

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

SECRETARY
Diversified position with typing skill & figure aptitude desirable. Good salary, excellent working conditions. Paid hospital, major medical & life insurance, paid vacations.
DURIE SCREW CORP.
1817 No. Long Ave.

GENERAL OFFICE
Must be familiar with payroll, live typing and other duties. Excellent salary, profit sharing & other benefits. 5 day week. Hrs. 9 to 5 PM. Vic. 21st and Ashland.
243-2787 MR FIORENZI

HOUSEKEEPER. Assist cooking! Live in, own 2 room suite, elevator building, near North side. Adult family. Must speak English. Experience and references required.
337-7443

GENERAL OFFICE WORK
Answer telephone and light typing. Apply in person.
MAGKIST
750 So. Cicero Avenue
Chicago.

GENERAL OFFICE
Light typing, filing, shipping and order control. Good starting salary.
A. LAKIN & SON, INC.
2036 No. Dominick
477-2444

TYPIST
Growing Cosmetic Company needs good typist with clerical ability. Ideal hours 9:30 A. M. to 3 P. M. 3 days per week. Near North Side area.
Call 486-2504

RECEPTIONIST - GENERAL OFFICE
Good typing required. Own transportation required. NW suburb area. Small congenial construction office. Call ADELIN 463-0020

SECRETARY
Expd. typing and shorthand necessary. Salary according to qualifications.
LO 1-6631

SHORT ORDER COOK
HOURS 9 A. M. to 3:30 P. M.
Steady work
Apply in person.
MEYER BROS. DEPT. STORE
4805 So. Ashland Ave.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

DRAFTSMAN - STRUCTURAL STEEL
Expanding Company — Good Benefits, Steady Work.
JONES and BROWN CO.
568 Winthrop, Addison, Ill.
543-4710

RECEIVING CLERK

Must have experience in receiving fresh meats. Excellent starting rates
STEADY WORK
For interview call Gary Pruitt
463-1100

STOCK ROOM
Leading equipment distributor needs several young men. Experienced in all phases of receiving, order filling, packing and shipping. Good salary and opportunity for overtime.
Apply:
Power Transmission Equipment Co.
3839 So. Normal

RENTING IN GENERAL Nuomos

ISNUOMOJAMAS 5 KAMBARIŲ atskiras namas naujai dekoruotas, suaugusiems be inamy, gerioje Marquette Parko apylinkėje.
Tel. 434-9885

tus, pietų ir vakarų Europą. Rudenį grįš į Chicago.

— Josephine Milleriūtė praieitą penktadienį buvo Hongkonge. Praleidusi 5 dienas šioje kolonijoje, ji skris į Japoniją ir apžiūrės pasaulinę parodą Expo 70. Vėliau grįš į Chicago.

— Algirdas Budreckas su žmona Irena atostogauja Cape Cod pakraštyje. Vanduo ten šiltas ir galima maudytis vandenyje.

SKAITYK KASDIEN
NAUJIENAS
— TIKRŲ SKAITŲ
Lietuviai taip pat perka ir perdooda ir progos sužinoti tikrai per
NAUJIENAS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavinimi

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavinimi

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAJIS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKĖJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŲ PATAVIAUJA VISAI DRAUDIMO REIKALAI

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET

TEL. 925-6015

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange įstaiga)

Pigūs automobilių draudimai.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapalis

3204 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

State Farm Fire and Casualty Company

DAŽAU NAMUS

IS VIDAUS IR LAUKO

Valau kilimus ir baldus.

Pilna apdrauda.

I. RUDIS Tel. CL 4-1050

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

IR KITUS KRASTUS

P. NEDZINSKAS, 4065 Acher,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

APDRAUDŲ AGENTŲRA:

namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.

Patogios išimokės limo sąlygos.

J. BACEVIČIUS

6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatu senus visus rūšis namų šildymo pečius ir air-conditioning ir naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turu leidimus dirbti mieste ir užmieste.

Domas Zukauskas

HEATING & SHEET METAL

4444 So. Western Ave.,

CHICAGO, ILL. 60609

Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.

KAMINUS IŠVALOME ir patalio-

me. Nudėdome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.

Skambinkit

LA 1-6047

Reinavimas velni, kreipkitės bet kada

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

VYTAUTAS ZUKAUSKAS

2608 West 69th Street

Chicago, Illinois 60629

WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių. Automobilai, šaldytuvai, maistas, pinigai.

SKAITYK PATS IR PARAGING

KITUS SKAITYTI

NAUJIENAS

SKAITYK IR KITAM PATARK

SKAITYTI DEMOKRATINĮ

DIEVRAŠTĮ "NAUJIENAS"

